

Josep Vigué, l'èxit de la constància

Josep Vigué,
l'èxit de la constància

Toni Traveria

© del text l'autor

© de les fotografies l'autor

Edita: **pendent de nom**

Autor: **Toni Traveria**

Fotografies: **Arxiu familiar**

Disseny i maquetació: **Tolo Oliver @tololiver**

Impressió: **Artyplan**

Dipòsit legal: PM-0000-2019

ISBN:

ÍNDIX

Pròleg. Per Ramon Trabal	07
Els anys trenta. El context històric.....	11
8 de novembre de 1935. L'origen	15
La duresa de la infantesa i l'adolescència.....	19
La formació com a capellà.....	29
El servei militar.....	35
El festeig i el casament amb Lurdes Pujol.....	39
Feina, feina... i més feina	43
La família creix	49
El negoci propi	55
Compromís amb el poble i amb l'escola.....	63
L'altruisme, el valor cabdal	69
'El Pelut', el compromís de l'amistat	81
La viudetat i la nova vida.....	85
Un avi entregat als néts... i a La Baga	89
La crueltat del destí: l'Alzheimer	95
16 de setembre de 2014. L'últim adéu.....	101

PRÒLEG

Solem dir que tots tenim una història de vida i un seguit d'experiències acumulades que ens han deixat marcats, som el que hem viscut.

Els fills d'en Josep Vigué, l'Andreu, en Miquel i la Teresa, varen tenir la idea de fer un homenatge al seu pare publicant aquest llibre de record per a la família, els amics i els coneguts. Jo voldria felicitar-los per permetre que moltes vivències de tipus familiar i professional estiguin en coneixement públic.

En Toni Traveria, periodista i nebot del Josep, en aquest llibre ha sabut recopilar de familiars, amics i coneguts (uns vint-i-cinc en total) un seguit de relats que de ben segur ens sorprendrà, i molt positivament.

En Josep va néixer a Sant Hipòlit de Voltregà, comarca d'Osona. El poble més petit en extensió de la comarca amb 0'97 km² i amb una llarga tradició manufacturera. Als anys 30 era un dels pobles osonencs on el gremi dels paraires va tenir més presència. Els seus pares treballaven en el sector tèxtil, molt habitual en aquella època a Sant Hipòlit i rodalies.

La seva família, però, era pobra i humil, com la gran majoria del poble i de tots els municipis, no només de Catalunya, sinó de tot Espanya. Havia començat la crisi econòmica mundial i el model democràtic estava en retrocés a Europa.

En Josep va ser el gran dels fills que va tenir la família Vigué-Verdaguer. El pare tenia un caràcter molt fort, i sovint en Josep en pagava les conseqüències. En canvi, per la seva mare tenia autèntica devoció.

Els primers estudis els va fer al col·legi de La Salle, a Sant Hipòlit, del qual sempre va tenir bon record. De més gran i durant molt anys va tenir molta dedicació en la Junta de l'escola. Els seus estudis es varen ampliar quan entre els 11 i els 16 anys, en Josep va ingressar a Cervera i, finalment, a Barbastre. Va deixar els estudis en una etapa en què la seva mare es va posar malalta i va creure que era convenient treballar per guanyar una setmanada i ajudar els seus pares.

Després del servei militar que va fer a Lleida, ja va començar a treballar en fàbriques tèxtils. A Can Riva va fer de teixidor, magatzemer i després ja va entrar a les oficines. Acabada la jornada laboral tenia temps per dur la comptabilitat de diverses empreses del municipi. Això demostra que era treballador, espavilat i que tenia interès per guanyar uns diners per a ell i per poder ajudar la seva mare.

No tot era feina i treballar, en Josep havia posat l'ull sobre la que seria la seva esposa, la Lurdes Pujol. Amb ella varen tenir tres fills, l'Andreu, en Miquel i la Teresa. Amb la família Vigué-Pujol vàrem tenir molt bones relacions, ja que a part de ser veïns, la Teresa era de l'edat dels meus fills i al mateix temps anaven a la mateixa escola. Vaig conèixer un Josep que, a part de ser un home de fe cristiana, era un home amb sentiment que cal ajudar el necessitat. Segurament que moltes persones i entitats del poble podrien donar fe d'aquestes paraules.

Una nova etapa professional del Josep va transcórrer a les fàbriques de Gallifa. Va treballar a les oficines, la qual cosa li va permetre estudiar els convenis del sector tèxtil, drets i deures dels treballadors i de l'empresa. Es va involucrar en el control de producció de la fàbrica. La seva relació entre la propietat i el personal de fàbrica era total.

En Josep, al llarg dels anys, es va forjar com un home de caràcter, va demostrar ser positiu gairebé en tot. Aquella expressió que va aprendre i que li va quedar gravada "Que hi vegin, que hi vagin" crec que la va aconsellar a molta gent, dins i fora de les empreses i de l'àmbit familiar.

Malgrat tot, també va patir els inconvenients que la vida a vegades ens pot donar. Alguna de les empreses en què tenia la participació econòmica i de treball no varen donar els resultats esperats, varen provocar algun mal de cap, i no van acabar del tot bé.

En Josep, als 59 anys enviudava de la Lurdes, mare dels seus tres fills. Dies tristos i dolorosos, dies de reflexions i de consells dins de la família més directa i les amistats. Amb el seu aire positiu, afronta una nova etapa amb la Dolors Marsó, a qui va convertir en la seva companya de viatge fins al darrer dia de la seva vida. A la finca de La Baga, en Josep va trobar un indret on va passar moltes hores jugant amb els nés, hores desemboscant o fent d'hortolà, d'entre altres activitats.

No va deixar mai de banda l'empresa familiar Assessoria Vigué, que va ser el seu pal de pallar empresarial. Crec que el caràcter d'en Josep, aquella manera de ser positiu i de donar el millor servei als clients, ha quedat impregnat en el tarannà de tot el personal de l'empresa.

Durant cinc anys en Josep va patir la malaltia de l'Alzheimer, uns anys durs per a ell i la família. Tot el recorregut fet al llarg de la seva vida anava desapareixent poc a poc del seu cap. A l'Hospital de Manlleu on romania ingressat vam poder veure com en Josep anava perdent cada dia més.

El 16 de setembre de 2014, als 78 anys d'edat, en Josep va morir. Els seus tres fills, Andreu, Miquel i Teresa, resumeixen el caràcter i la personalitat d'en Josep Vigué Verdager amb una sola frase: "Va ser feliç tal com era"

Ramon Trabal Prat

Amic de la família Vigué-Pujol

ELS ANYS TRENTA

EL CONTEXT HISTÒRIC

El context internacional els anys trenta del segle XX era advers en l'àmbit econòmic i polític. La crisi econòmica mundial s'havia iniciat amb el crac del 29, i el model democràtic estava en retrocés a Europa: Alemanya estava a punt de ser governada per **Adolf Hitler**, i Itàlia ja tenia en el poder **Benito Mussolini**. Es pot afirmar que la societat europea dels anys trenta assistia a una bipolarització entre feixisme i socialisme. A Espanya, el 1930, el dictador **Miguel Primo de Rivera** es va veure obligat a exiliar-se i poc després (el 1931) seguiria el mateix camí el rei **Alfons XIII**. La República va rellevar la Monarquia, en un període que es va iniciar el 1931 i va perdurar fins a l'inici de la Guerra Civil, el 1936.

Concretament va ser el desembre de 1931 quan es va aprovar la Constitució de la República. I després de la dimissió de **Niceto Alcalá Zamora**, **Manuel Azaña** es va fer amb les regnes del Govern, en l'anomenat bienni reformista (1931-1933), en el qual les corts espanyoles 1932 van aprovar l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, també anomenat Estatut de Núria. Les dones, que no podien votar, sí que van fer una recollida massiva de signatures per mostrar-hi el seu suport. Es va haver d'esperar fins al 1933 per poder assistir al fet històric de la primera participació femenina en comicis electorals, amb motiu de les eleccions generals.

Van guanyar els partits de centre-dreta, i es va originar l'anomenat bienni conservador (1933-1935). El govern del Partit Radical Republicà d'**Alejandro**

Lerroux, amb el suport de la dreta catòlica de la CEDA, va intentar frenar les reformes iniciades pel govern del bienni reformista.

El 1934 es va produir una vaga general i l'anomenada Revolució d'Octubre, amb especial incidència a Astúries i Catalunya. A Catalunya, la revolta va obtenir el suport del president de la Generalitat, **Lluís Companys**, que volia evitar l'entrada de la CEDA en el Govern, atès el caràcter clarament antiautonòmic d'aquest partit. El 6 d'octubre, **Companys** va proclamar la República Catalana (o Estat català) dins de la República Federal Espanyola.

El Govern va declarar l'estat de guerra a Catalunya i l'exèrcit, comandat pel general **Batet**, va ocupar el Palau de la Generalitat. Hi va haver més de 3.500 detinguts, entre els quals tots els membres del Govern de la Generalitat.

Les conseqüències de la Revolució d'Octubre van ser notables. La CEDA va augmentar la seva influència en el Govern i es va mostrar partidària d'aplicar les condemnes de rigor i a procedir a una reorientació de la política governamental. **Francisco Franco** va ser nomenat cap de l'estat major. A més, la CEDA va presentar un projecte per modificar la Constitució, que recollia la revisió de les autonomies, l'abolició del divorci i la negació de la possibilitat d'expropiar terres.

L'última etapa republicana prèvia a l'inici de la Guerra Civil va ser la de l'anomenat Front Popular, coalició d'esquerres que va guanyar les eleccions del febrer del 1936. A Catalunya, les eleccions les va guanyar el Front d'Esquerres de Catalunya, fet que va suposar la llibertat immediata per a **Companys** i la resta dels detinguts pels esdeveniments del 1934. Aquesta etapa es va mantenir fins a l'esclat del cop d'Estat del 18 de juliol del 1936 i l'inici de la Guerra Civil, temps de mort, de misèria i de fam a moltes llars, tant durant el conflicte com també a la postguerra.

En aquest context general, el municipi de Sant Hipòlit de Voltregà tenia, justament l'any 1930, 1820 habitants censats, enfront els 1.631 de l'any 1.900. El 1960 ja eren 2.674; el 1991, 2.981, i 3.005 l'any 2000. El 2019, en té 3.480. L'extensió del poble és de 0,97 km², cosa que el feia i el fa el municipi més petit de la comarca d'Osona i un dels més petits de tot Catalunya.

El llibre *Osona: La terra i la gent*, (escrit de Jaume Font i editat per Eumo Editorial l'any 2004) diu literalment: "Sant Hipòlit té el terme més reduït d'Osona, circumscrit, pràcticament, al nucli urbà. Com en el cas de Roda de Ter, les masies situades fora vila se'n segregaren, al segle XIX, per formar el municipi de les Masies de Voltregà, que encercla totalment la vila. Sant Hipòlit s'emplaça aturonat a la dreta del Ter,

al peu dels cingles i les costes que culminen als cims del castell de Voltregà i de Sant Martí Xic. La vila va créixer a redós de l'església parroquial, esmentada de de l'any 965. Fins a finals de segle XVIII l'església centrava el terme del castell i la baronia de Voltregà, que comprenia Sant Hipòlit, Santa Cecília, Sobremunt, Sant Esteve de Vinyoles d'Orís i Sant Miquel d'Ordeig. La vila té una llarga tradició manufacturera, i és un dels pobles osonencs on el gremi dels paraires –que eren teixidors o tractants de llana- va tenir més presència. El gremi o confraria, posat sota l'advocació de Sant Llorenç, edificà la seva casa el 1627. Sant Hipòlit és també avui un actiu centre industrial. Dins el nucli urbà sobresurt la gran església parroquial barroca, construïda a finals del segle XVIII, l'antic hospital (convertit després en escola), les cases antigues construïdes en estil popular, com també diversos edificis d'estil modernista i noucentista”.

8 DE NOVEMBRE DE 1935

L'ORIGEN

El 1935 va ser l'any del naixement de molts personatges rellevants. Aquest va ser el cas de **Woody Allen**, **Elvis Presley**, als Estats Units, i d'**Alain Delon**, a França; **Luciano Pavarotti**, a Itàlia, o **Núria Espert** i el **doctor Eudald Maideu**, a Catalunya. El mateix any, concretament el 8 de novembre, al carrer del Puig número 25 (a *Can Morrets*) de Sant Hipòlit de Voltregà, va néixer el primer dels cinc fills que tindria el matrimoni format per **Josep Vigué Ramisa** i **Josefa Verdaguer Padrós**, **Josep Vigué Verdaguer**.

Va ser en una en una família pobra i humil, com la gran majoria del poble, i de tots els municipis no només de Catalunya, sinó de tot Espanya, en aquells temps complicats i difícils. De fet, parlem de temps de la cruenta Guerra Civil.

Sigui com sigui, la família Vigué va anar creixent: després d'en **Josep**, van arribar successivament en **Ramon** (1937), en **Pere** (1940), la **Montserrat** (1946) i la **Dolors** (1948). De fet, el matrimoni va tenir sis fills, però el primogènit, **Andreu**, va morir al cap de poc d'haver nascut.¹

¹ En aquell temps, aquesta circumstància (per desgràcia) era molt més habitual del que avui en dia ens puguem imaginar. La precarietat que es vivia des de tots els angles, també des del sanitari, propiciava que hi hagués una mortalitat infantil molt destacada. La Montserrat explica que "vam tenir un germà que va morir. Es deia Andreu. També era el nom de l'avi del pare, que sempre deia que l'única persona que l'havia estimat molt havia estat, justament, el seu avi Andreu". Recorda la Montserrat que "el pare del pare, Josep, i l'Andreu van morir el mateix any, amb dos mesos de diferència".

Tant **Josep Vigué** com **Josefa Verdaguer** treballaven en el sector tèxtil, d'altra banda una cosa molt habitual en aquella època a Sant Hipòlit i rodalies. Ell, primerament, a Indústries Riva (en endavant, *Can Riva*), a les Masies de Voltregà, i després a Compañía Anónima Hilaturas de Fabra y Coats (en endavant, *Els Inglesos*), a Borgonyà, al municipi de Sant Vicenç de Torelló. Ella, a Gallifa, també en el terme de les Masies. Josefa (Pepeta) Verdaguer va ser una dona entregada a la feina i a la canalla. *“La mare sortia amb el temps just, amb el pa i pilota a la mà, caminant, per anar a treballar a Gallifa. En Josep va fer per manera que pogués anar-hi amb un autobús de línia que recollia els treballadors de Vinyoles”*, explica la **Dolors**.

Amb el seu progenitor, en **Josep** hi va tenir una relació molt difícil i complicada. Son pare tenia un caràcter molt fort, i sovint el fill gran en pagava les conseqüències. A la família hi ha qui diu que, al pare, el fet de prendre part a la Guerra li va canviar notablement el caràcter.

“El pare, quan va anar-se'n a la guerra, va deixar la casa ben proveïda, i quan va tornar ja no hi va trobar res. D'això en va culpar la mare. Després va veure que quedava sense el seu fill gran, en Josep. Va canviar el caràcter”, diu la **Montserrat**. I afegeix: *“La mare sempre deia que si hagués tingut la seva mare al costat (és a dir, la nostra àvia) no s'hauria casat”*.

En contrapartida, la relació d'en **Josep** amb la mare va ser sempre molt propera, de molta confiança i complicitat. Es tenien admiració mútua. De fet, ell tenia autèntica devoció per la mare. No permetia que mai ni ningú en digués mal, sota cap condició. *“Ells dos es van compenetrar molt bé. Es tenien molta confiança, era el gran i era el responsable. Era la referència per a tots”*, afegeix la **Montserrat**. Això no treia que el pare, sempre amb to seriós i sever, li digués a la seva dona Pepeta parlant sobre el fill gran, **Josep**: *“És igual que tu, és ben igual que tu, aquest”*, recorda la **Dolors**.

D'altra banda, segons rememora la **Montserrat**, *“el pare no podia suportar que féssim hores, era com menjar-se el pa d'altres, deia ell, quan abans ho feia tothom. Jo li ho vaig demanar, però em va dir que no. De cap manera!!!”*.

Josep Vigué Ramisa i Josefa Verdaguer, el dia del seu casament.

Josefa Verdaguer.

Josep Vigué Ramisa.

La família Vigué Verdaguer al complet.

LA DURESA DE LA INFANTESA I L'ADOLESCÈNCIA

En un entorn complicat, globalment i també a casa seva, la infantesa i l'adolescència de **Josep Vigué** van estar marcades per l'austeritat, per l'escola i per posar els fonaments a un caràcter que, amb els anys, esdevindria ferm, decidit i resolutiu.

L'austeritat i la precarietat, efectivament, estaven a l'ordre del dia. Sobretot, en el menjar. La **Montserrat** recorda el menú diari i el de cap de setmana. *“Per esmorzar, solíem menjar un plat de sopes escaldades, pa amb xocolata les nenes i els nois una rosta (tros de pa fregit amb cansalada); per dinar, escudella, patates i pilota. I per sopar, sopa o escudella (si n'havia sobrat del migdia), patates i mongetes. De carn, no n'hi havia mai, almenys fins que vam començar a treballar. El dissabte, hi havia botifarra per als nois. Menjàvem quatre quilos de pa diaris. El diumenge, menjàvem amanida, arròs a la cassola i conill. No podíem deixar ni un rosegó de pa sense menjar. El pare era molt dur amb això i ens deia si teníem el ventre fet a mida...”*. En **Josep** –segons explica la **Dolors**– sovint recordava que *“la mare solia dir que tot allò que demanava a la vida era tenir pa per alimentar els fills”*.

A la mare, els nois li deien 'mare', en canvi, les nenes s'hi adreçaven com a 'mama'. Al pare, tots li deien 'pare', no acceptava 'papa'. *“El Papa és a Roma”*, deia sovint.

Eren temps complexos i difícils per a la major part de les famílies. I ells no van ser una excepció, sinó més aviat tot al contrari. *“La Dolors i jo no vam passar gana;*

Josep Vigué, el dia de la Primera Comunió

una, i ell havia madurat molt per les circumstàncies de la vida, pel que havia vist i viscut", diu la **Montserrat**.

En **Pere** recorda: "Jo dormia a la mateixa habitació que en Josep, i ell no parlava gaire perquè qualsevol cosa podia ser mal interpretada pel pare amb les conegudes represàlies. El pare era molt dur, sovint usava el cinturó i les mans per pegar-nos als fills i a la mare". I afegeix: "Al pare, a casa jo l'havia ajudat a fer soldats de plom i nines (amb papers d'estrassa) per tenir algun ingrés addicional. Però a casa només vivíem amb el sou de la mare, que treballava a Gallifa. Si hi ha Déu i hi ha cel, la mare segur que hi és".

La casa dels Vigué Verdaguer (Can Morrets), al carrer del Puig, de Sant Hipòlit de Voltregà, tenia tres plantes: una planta baixa, amb un pou i un espai per als

però ells, els nois, sí. Quan la mare estava embarassada de mi, només menjava farinetes, i li deien: 'Et sortirà un espigot', i així vaig sortir", comenta la **Montserrat**.

En **Josep**, per qüestió de proximitat en l'edat, jugava més amb en **Ramon** i en **Pere** que amb les dues germanes, la **Montserrat** i la **Dolors**. La **Montserrat** recorda jugar a bales al carrer, amb amigues. En qualsevol cas, per a tots els germans, ja de ben jovenet en **Josep** va exercir de germà gran, amb tot el que això comportava: marcar el camí, ser la referència, el confessor i, fins i tot, el refugi. "Per a mi, en Josep va ser com un pare. Sobretot les nenes, la **Dolors** i jo, ens sentíem recollides, protegides, per ell. Si teníem un problema, sempre hi acudíem.

Ens duia 10 i 13 anys a cada

animals; un primer pis i un segon. Els nois dormien al pis de dalt; les nenes, al primer, amb els pares. “*Ens escalfàvem amb estufa de llenya (en deien una puella). A l'estiu, passàvem molta estona a l'entrada, que era fresca*”, diu la **Montserrat**. “*En aquesta puella –diu la **Dolors**– hi ficàvem pedres grosses de riu per, una vegada escalfades, dur-les al llit i poder dormir millor, ja que atenuaven el fred*”.

Des de 1941 i fins 1946, en **Josep** va estudiar al col·legi local de La Salle. Ell mateix en parlava en el llibre *Sagrats Cors. Sant Hipòlit de Voltregà (mil889-mil999)*. Hi deia textualment: “*Recordo l'austeritat que hi havia tant dels alumnes com dels mateixos Hermanos. Eren uns altres temps. Se'ns castigava molt sovint sense prou motiu. La majoria dels alumnes anàvem a classe de molt mala gana, fins arribar a pillar les classes*”.

En un altre fragment de l'entrevista que se li fa en el llibre, **Vigué** comenta: “*Només puc dir que se'm va tractar amb molta duresa i vaig aprendre a callar tenint raó. Avui penso que és una cosa que no s'ensenya, però a mi personalment m'ha servit moltes vegades. Per altra banda, no deixo de reconèixer que els pobres Germans de La Salle eren molt austers també amb ells mateixos. Vivien només de 10 pessetes per alumne que els pagaven cada mes i que era tot del que podien disposar. Penso que, malgrat tot, van fer una gran feina a Sant Hipòlit que molts pobles del voltant haurien volgut tenir*”.

Josep Vigué, alumne dels Sagrats Cors. (foto inclosa en el llibre mil889 - mil999).

Un antic company d'escola i gran amic fins al darrer dels seus dies, **Pere Sellés**, que va viure la infantesa a una casa de pagès, *Can Blau*, a prop de Quintanes, rememora: *“En Josep i jo teníem la mateixa edat i, per tant, anàvem a la mateixa classe, a La Salle, a Sant Hipòlit. Érem molts alumnes, òbviament només nois, uns 40, i la disciplina era màxima. Cada dia, a les dotze del migdia teníem l'Àngelus, i a les cinc de la tarda, el rosari. A més, el primer divendres de cada mes, anàvem a confessar i a combregar a l'església”*.

Per altra banda, afirma: *“En Josep era llest, això ja se li veia de petit. Jo sabia que a casa seva passaven dificultats, hi havia mancances. El seu pare tenia un caràcter complicat, mentre que per la seva mare sentia autèntica devoció. Ja de petit deia que ella era una santa. Em consta que sovint anaven a casa d'alguns amics per poder menjar una mica”*.

Així ho certifica, en efecte, **Montserrat Vigué**. *“A casa, als vaillets, els duïen a cuidar vaques, cadascú a una casa diferent, per poder menjar una mica. Anaven a Gallisans, a Santa Cecília, a una hora bona de camí, per poder menjar una mica. Es barallaven per veure qui hi anava, per poder menjar alguna cosa, és clar”*.

¿Qui millor per explicar amb detall aquestes vivències que algú que les va viure en primera persona, **Lluís Senmartí**, que, amb 90 anys, continua al peu del canó a la finca de Gallisans? *“Durant uns quants anys després de la Guerra, la mare d'en Josep, la Pepeta, el dilluns venia a casa a rentar roba a mà en un safareig que teníem per aquí fora. Jo era jove, però me'n recordo perfectament. Hi arribava amb la Montserrat Casellas, que s'ocupava de cosir. La padrina de la casa, Mercè Alabern, en un principi pagava a la Pepeta amb pessetes, però com que resultava que el seu marit li pegava i li feia donar tots els diners, va optar per pagar-li amb menjar. La meua àvia li va dir: ‘Pepeta, a partir d'ara no et pagarem amb pessetes, sinó amb teca per a tu i la canalla’. La Pepeta era molt treballadora, i tenia autèntica vocació per la seva canalla. Es feia estimar. ‘Un plat d'escudella el tindràs sempre en aquesta taula’, li deia la padrina”*.

Explica amb enyorança **Senmartí** que, en aquell temps, sobretot a pagès, hi havia molta solidaritat i molta ajuda quan algú tenia alguna necessitat. No es pensava en els diners, sinó a tenir un plat a taula. *“De vegades, en Josep i en Ramon acompanyaven la seva mare a Gallisans i es quedaven a dinar. Se n'enduïen ous, llet, pa... el que els fes falta”*.

“En Josep –afegeix– era molt intel·ligent, bon nano. Mesurava molt tot allò que deia.

En una paraula, era molt espavilat, com després va demostrar al llarg de la seva vida. Era una persona digna d'admiració”.

Una anècdota curiosa vincula la figura de **Josep Vigué** i la casa de pagès de Gallisans. “*De vegades, en Josep venia a Gallisans tot sol des de Sant Hipòlit, a buscar llet amb una lletera. Recordo que una vegada, quan ja havia vingut, el vam veure que tornava a entrar a casa: havia caigut de tornada cap a Sant Hipòlit, a la Roca d'Oriol, i se li havia vessat tota la llet. Estava tot amoïnat i plorava. La padrina li va dir: ‘Josep! No t'apuris, ja te'n tornaré a donar, de llet’.*”

Amb el pas dels anys, quan es trobaven, en **Josep** sempre li preguntava a **en Lluís**: “*Te'n recordes d'aquell dia que vaig venir a buscar la llet dues vegades?’.* En definitiva, -resumeix **Senmartí**- *de la Pepeta només en puc dir bondats, i d'en Josep, potser encara més”.*

Una persona que també té bons i nítids records de la infantesa de **Josep Vigué** és **Teresa Riu**. “*La primera relació que recordo de casa amb en Josep i la seva família venia pel fet que es convertiria en la meva sogra, Angustias Ruiz, va ajudar la seva mare, Pepeta, a aconseguir feina a Gallifa, que bona falta li feia per tirar endavant la família”.*

Una altra de les bones amigues, a més de veïna de **Josep Vigué**, a la infantesa, va ser **Elvira Nogué**. “*En Josep, la Carme Prims i jo mateixa érem molt amics de petits i sovint jugàvem junts”,* relata. No en va, tots tenien la mateixa edat (més o menys) i vivien en el mateix carrer, a Sant Hipòlit. “*Però mentre la Carme i jo érem felices i ho passàvem bé, en Josep sovint patia les investides del seu pare, no us podeu imaginar fins a quin punt arribaven. Tant, que a nosaltres dues ens feia plorar...”.*

“*Jugàvem a casa de l'un i de l'altre, però no a Can Morrets”,* explica **Nogué**. (“*Així és, a casa el pare no hi deixava entrar ningú”,* corrobora **Dolors Vigué**). “*De vegades, el meu germà Miquel acompanyava en Josep a buscar llet a Gallisans, a Santa Cecília. Personalment, recordo haver pentinat a casa meva tant la Montserrat com la Dolors”.*

“*Recordo també –continua Elvira Nogué– que la meva iaia, Dolores Ferrés, va ajudar en el part de la Pepeta de pràcticament tots els seus fills. Sovint, la Pepeta havia vingut a refugiar-se a casa nostra, a Can Cicutera. Els nens i la Pepeta, de vegades, també es refugiaven a casa de la tieta Nita, germana de la mateixa Pepeta. La meva iaia un dia va veure en Josep plorant desconsoladament a casa seva, després de rebre del seu pare. La iaia se li va acostar i li va dir que no ho fes més, que si ho tornava a veure el denunciaria per tal que el detinguessin”.*

En opinió d'**Elvira Nogué**, "els senyors de Can Cordoní¹ imposaven respecte a en Pepet, i el cridaven a l'ordre. Ells van pagar els estudis de capellà d'en Jaume i també van apadrinar la Montserrat".

D'altra banda, recorda **Pere Vigué** una anècdota vinculada a la seva mare. "*Una vegada, va anar a comprar a Can Gravat, on la propietària, l'Hermínia, li fiava sovint. La mare li va dir que no tenia per pagar-li, i ella li va dir: 'Pepeta, sí que tens diners. Són dins de la pastilla de sabó'. L'Hermínia i la mare eren com germanes*".

També explica en **Pere** que el seu germà **Josep** li va ensenyar a enquadrar llibres per a gent del poble. "*Era molt responsable, i sempre buscava la manera de fer diners per donar a casa. Per exemple, va pensar que amb l'euga de casa podríem portar sorra d'una banda del riu a l'altra, a Bajalou. Hi anava en Ramon i l'animal, molt jove, es va ofegar en tombar-se el carro al mig del riu. 'Si en comptes d'en Ramon, hi hagués estat jo, també m'hauria ofegat*".

Josep Vigué Ramisa, a més de l'euga, tenia una mula a mitges amb en **Josep Tuneu**, de l'Era d'en Reus. "*Un dia de Sant Antoni –rememora en Pere-, d'amagat, me la vaig endur a l'església perquè la beneïssin. Fins i tot, la vaig fer participar en una cursa de mules. N'hi havia de burros, de mules i de cavalls*". "A casa, a més de l'euga, teníem una vaca, i els vailets la munyien", especifica la **Montserrat**.

Els mateixos nois (en **Josep**, en **Ramon** i en **Pere**) treballaven conreant uns camps que hi havia pujant de La Gleva fins a Sant Hipòlit, a La Sabrosa (avui, Monells). Eren uns terrenys de l'amo de la casa dels Vigué, el senyor **Font**, de Torelló. "*Un dia, en Josep i jo hi érem tirant verí amb una cullera a uns forats per matar talps. En aquestes va arribar un gitano que ens la volia prendre. Mentre jo vaig anar a buscar el pare a casa, en Josep es va enfrontar amb aquell vailet, i no li va permetre que li robés la cullera de plata*". Sobre aquest capítol, la **Dolors** relata el que els va comentar en **Josep**: "*Vaig pensar: si arribem a casa sense la cullera, el pare ens matarà...*".

Com que l'escassetat i la precarietat marcaven la pauta a casa, els nois van ser destinats a altres cases, perquè com a mínim poguessin menjar alguna cosa. En **Josep** se'n va anar a Santa Llúcia; en Ramon a Can Cordoní, i en Pere a una casa de pagès a Alpens, a Molí des Clarà. Els propietaris no tenien fills, i el van voler

¹ Els Cordoní eren una família benestant de Barcelona. Estaven emparentats, encara que no de primer grau, amb la família Vigué. Era una gent molt religiosa i sempre disposada a ajudar en Josep, la Pepeta i els seus cinc fills.

7. L'euga de la família, amb la Montserrat.

afillar, sense canviar-li els cognoms. “Hi vaig estar uns quatre o cinc anys, des dels nou fins als 13 o 14”, recorda en **Pere**.

En efecte, **Teresa Riu** recorda que “de petit, van enviar en Josep a guardar vaques a una masia de Sant Martí de Sobremunt. I un dia, ell va anar fins a la punta de la muntanya i va veure el campanar de Sant Hipòlit i una carretera que era com una serp (es referia a La Trona), de manera que no s’ho va pensar gaire i va tornar seguint aquest camí cap a casa seva. La seva mare, tota preocupada, li va preguntar: “I ara! Què fas aquí, Josep?”. L’endemà li va fer anar a demanar disculpes perquè havia deixat les vaques abandonades, però ell ja no s’hi va quedar”. La seva germana **Dolors** recorda, respecte a aquest episodi, que “estant en Josep en aquesta casa de pagès de Santa Llúcia, un dia a la nit va decidir a tornar a casa. Quan el vam veure els germans, ens va dir: ‘Per passar gana igualment, em quedo a casa’”.

La **Montserrat** parla del seu germà gran en aquests termes: “En Josep era molt espavilat. Recordo que alguna nit el vaig esperar que arribés de la feina, a les dotze o quarts d’una, perquè jo tenia deures de matemàtiques de les Monges i no els sabia fer. Ell me’ls feia i me’ls explicava al mateix temps. L’endemà, a la classe, tothom deia ‘la Vigué els té bé, però és perquè el seu germà els hi ha fet’”. En **Josep** era un

jove espavilat i molt aplicat, tant que –recorda la **Montserrat**- “un dia va patir una forta insolació després d’haver-se passat hores i hores estudiant-se un llibre sota el sol”.

La **Dolors** també rememora que en **Josep** sempre treballava a casa, encara que al seu pare no li agradés. “El pare li tenia enveja, la mare l’estimava molt, i ell això no ho païa bé. El pare i ell tenien una relació nul·la. Quan en Josep arribava a casa, a dos quarts de sis, ja sopava per continuar la jornada a altres llocs. Jo, en sortir a les cinc de l’escola, li preparava el sopar. El pare em deia: ‘Quan vingui el senyorito, posa-l’hi dos plats, cullera, forquilla i un tovalló”.

Un altre dia, segons explica encara **Dolors Vigué**, en una discussió a casa, “en Josep va agafar el plat, el va tirar i li va dir tot al pare. Sempre hi havia conflictes, especialment quan hi havia festes, sempre problemes. Érem tots a casa, i li agradava l’espectacle. Tenia discussions i raons amb tots, però amb en Josep més”.

“Era així –diu la **Montserrat**- Quan venien festes, ja tremolàvem”. I explica que un dia de Reis, “quan tenia 12 o 13 anys, vaig tenir com a regal una màquina d’escriure (en Josep es va sentir dolgut, perquè també l’hauria volguda i no li van comprar mai). Aquest dia de Reis, va venir a dinar a casa la tieta Pepeta i, com que no l’esperàvem, no li havíem comprat res, de manera que en Josep va anar a comprar-li a darrera hora (llavors tot era obert) un mocador de coll”.

“Més d’una vegada –rememora també en **Pere**-, el pare ens havia tret de casa. Recordo que un dia li vaig plantar cara perquè havia fet fora en Josep, a qui li va estripar l’americana. Li havia caigut de l’escambell”.

La **Montserrat** recorda un altre episodi dur de pair. “La mare li preparava l’esmorzar, i el pare de tant en tant l’hi tirava aigüera avall. La Paquita Barreda (de Ca la Vigatana primer; després de Ca la Paquita), que regentava una botiga de comestibles, va dir: ‘No t’amoïnis, Pepeta, que en Josep vingui aquí que n’hi donarem sempre que n’hi faci falta”’. I afegeix: “En Josep deia: ‘Pel meu sant, m’ho van donar tot, però per la comunió ja no em van voler acompanyar”’.

LA FORMACIÓ COM A CAPELLÀ

Josep Vigué, de ben jovenet (entre els 11 i els 16 anys; per tant, estem parlant dels anys compresos entre el 1946 i el 1951) es va formar per ser capellà, per influència directa de **mossèn Jaume Vigué**, el tiet Jaume, el germà de son pare. En primera instància, en **Josep** va ingressar a Cervera i finalment a la població aragonesa de Barbastre. *“Quan el van enviar a Barbastre, en Josep estava content, “perquè així escapava d’un entorn hostil per a ell, per començar una nova vida, però el cert és que nosaltres, la Carme i jo, ens vam quedar tristes perquè se n’anava tan lluny...”*, explica **Elvira Nogué**.

El fill gran de **Josep Vigué**, **Andreu Vigué Pujol**, explica que un germà de La Salle, **Arcadio**, el 1946, abans d’anar-se’n en Josep a estudiar per frare a Barbastre, li va dedicar una frase dura, molt dura, però que va ser per a ell una motivació. *“Vés allà on vulguis, que no faràs mai res a la vida”*. Ell ho recordava sovint, com a frase recurrent.

Però per qui tenia sempre paraules de gratitud era per al **tiet Jaume** (que va ser rector de Matamala, de Les Llosses, d’Orís, de Calders i del Figaró), i per la formació en tots sentits que li van donar els claretians. *“El tiet Jaume –diu l’**Andreu**– va ser una persona que el va ajudar molt, va ser un referent per a ell. Era el germà del seu pare, però la seva antítesi al mateix temps, perquè sempre l’havia protegit. Va anar a Barbastre, a estudiar, gràcies als contactes del tiet Jaume. Se l’enduia a tot arreu:*

a Les Llosses, a Calders, a Orís, al Figaró... El pare repetia sovint: 'Si jo sóc algú a la vida, és gràcies al tiet Jaume'. En parlava sempre i en recordava la frase: "De bo, no se n'és mai prou!". Es tenien una gran estimació, mútuament. De fet, el pare tenia molta més relació amb el tiet Jaume que amb el pare. Per cada vegada que parlava amb el pare, parlava deu vegades amb el tiet..."

Mossèn Jaume Vigué, Josep Vigué, Lurdes Pujol, Andreu Vigué i Pepeta Vigué.

D'altra banda –continua explicant l'**Andreu**-, "el pare estava molt agraït al convent dels Claretians de Barbastre, on es va formar per ser capellà. Sempre deia que el llatí, amb les seves declinacions i composicions, li va anar molt bé per obrir-li la ment. A més, va trobar persones molt afins, que li reconeixien les seves virtuts. Això li va donar molta autoconfiança".

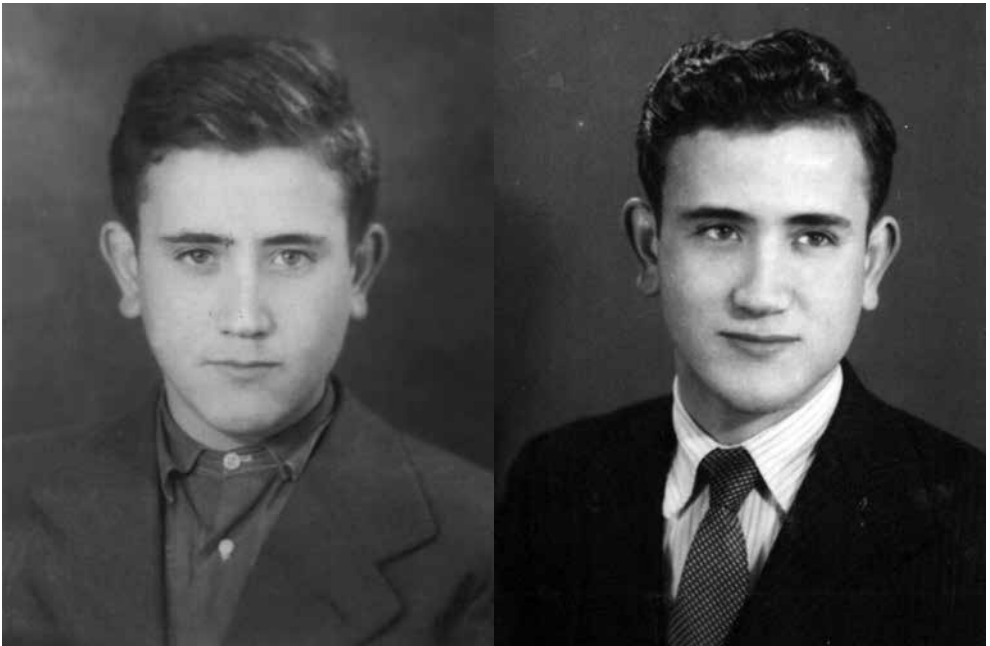
"Un dia –comenta la **Montserrat**- va venir el gros de Barbastre, amb el tiet Jaume, i van fer un dinar amb en Josep i el pare a casa. Les dones no hi vam poder participar". El cert és que a Barbastre hi va estar bé i també hi va conèixer un amic, un capellà que es deia **Benito**, que hi feia d'hortalà.

Segons explica la **Dolors**, en **Josep** recordava que, quan va arribar a Barbastre, el primer que els van dir va ser: "Heu de saber que els de davant vostre, pel sol fet de

ser catòlics, els van matar a tots'. Però a ell, li agradava molt estudiar allà, estava content, s'hi sentia estimat".

La **Montserrat** recorda que *"la mare parlava molt d'una tia monja i un tio capellà. I va estar molt contenta quan en Josep va començar a estudiar per capellà".* Segons en **Pere**, *"el pare tenia gelosia d'en Josep, cosa que es va intensificar especialment després que va tornar de formar-se com a capellà a Barbastre".*

En aquest capítol aprofundeix **Montserrat Vigué**. *"En Josep estava molt del tiet Jaume. Quan va cantar missa, es va endur amb ell la tia Quima, la tieta Pepeta i la mare..., i moltes coses materials a la rectoria de Matamala. D'aquí li va venir el mal viure al meu pare. Això i el fet d'haver viscut la guerra, en què va participar. El pare pensava que el tiet Jaume li havia usurpat la figura de pare en relació amb en Josep. Va ser un capítol de gelosia".*

Josep Vigué, de jove.

"Recordo haver anat a Matamala. Anàvem en tren fins a Ripoll, i després teníem tres hores de camí a peu", recorda la **Montserrat**. També recorda que *"per Sant Jaume, llogàvem el carro de Ca l'Agustinet (tirat per un cavall o una euga) i anàvem fins a Orís".*

Però el 1948 (quan la **Montserrat** tenia tot just tres anys i la **Dolors** acabava de

néixer, com qui diu) la seva mare es va posar molt malalta, i en **Josep** es va veure amb l'obligació moral de tornar a casa. “*No va ser capellà, perquè va veure que a casa havíem de menester la setmanada*”, explica la **Dolors**.

El cas és que la **Pepeta** va estar molt greu, tot un any sense aixecar-se del llit, l'aigua se li havia de passar amb una cullereta. I com que en aquell temps, es confiava molt en les propietats dels ous com a bon aliment, es comentava: “*Només que mengés una quarta part del rovell de l'ou, la Pepeta ja estaria millor, però no li entra res*”, rememora la **Montserrat**.

Estant la mare tan malalta, de la **Montserrat** se'n van ocupar els de *Can Cordoní*, mentre que a la **Dolors** se la van endur a *Can Parent*. “*El pare de la Roseta de Can Pa (la millor amiga de la mare) venia i li deia: 'Pepeta, me'n vaig fins a La Gleva, a resar el rosari a la mare de Déu perquè et curis'*”, recorda també la **Montserrat**.

EL SERVEI MILITAR

El servei militar, la *mili*, era un punt d'inflexió molt important per a molts joves. En aquells temps, tenia un caràcter absolutament obligatori. En **Josep Vigué** la va fer a Lleida. No es pot dir, però, que tingués una bona entrada ni una bona sortida d'aquesta etapa. Per què?

Segons recorda la **Dolors**, *“abans de marxar, en Josep li va dir al pare: ‘Pare, que me’n vaig’, i va obtenir com a resposta una frase contundent: ‘Ni mai que tornis’. A tot això, la mare, impotent, plorava i resava. Poca cosa més podia fer”*. D'altra banda, segons rememora la **Montserrat**, en tornar de la *mili*, en **Josep** va arribar a casa i li va preguntar al progenitor: *“Pare, què voleu que faci ara?”*, i el pare va contestar-li de mala manera: *“Fes el que et doni la gana, que ja ets gran”*.

La **Montserrat** recorda que *“en Josep deia que mai ningú no havia sabut a la mili si ell era ric o pobre. Cada setmana ens escrivia, en català, jo li contestava i ell em corregia les faltes. Una vegada va demanar-me que fos el pare que li escriviés. La mare volia enviar diners a en Josep, mentre estava fent la mili. Va ser l'Hermínia de Can Gravat qui n'hi va deixar”*.

També, sortosament, a la *mili* de **Josep Vigué**, hi va haver motius d'alegria. Per exemple, el retrobament amb el que era un antic company d'escola, a Sant Hipòlit, en **Pere Sellés**, que anys després duria la pastisseria *Can Duran* de Manlleu. El

mateix **Josep Vigué**, en declaracions a la revista del Centenari del Col·legi Sagrats Cors (abans La Salle) relatava: “Un company de l’escola de petit, en Pere Sellés, me’l vaig trobar. Jo estava treballant a oficines, i ell li va demanar: “Tu no ets en Vigué, aquell a qui sempre feien quedar?”.

Josep Vigué, de soldat.

i, sobretot, perquè era molt guapa. Una altra vegada vam llogar una bicicleta a Bellpuig. En Josep parlava molt d’una madrilenya, la Pili”.

“En Josep va festejar amb la Pili –concreta **Elvira Nogué**-. Era filla d’una família andalusa que l’havien portat a Madrid, a casa d’uns familiars. Era molt espavilada, molt llesta, treballava a Can Riva. En Josep se’n va enamorar, però ella, que no es va adaptar aquí, i un bon dia va decidir tornar-se’n a Madrid. Va ser un bon disgust per a en Josep i també per a la mare d’ella”.

A banda de fer-se amic íntim d’en **Sellés**, en **Josep** també va fer bona amistat amb un noi lleidatà, lo **Pepito**. “A casa d’ell tenien fruiters, i ell hi anava a treballar, a recollir fruita per guanyar algun calé. Van ser grans amics. Va venir als nostres casaments, i a casa meva va venir a plantar-hi fruiters”, explica l’**Andreu**.

Pere Sellés recorda, emocionat, aquella situació. “Després d’uns anys de perdre el contacte, resulta que, efectivament, vam coincidir fent la mili, a Lleida. Aleshores, eren 15 mesos de servei, els campaments els fèiem a la Seu d’Urgell. Un dia, vaig sentir que un militar demanava per un tal Vigué. I jo vaig preguntar: ‘Vigué? Vigué Verdaguer?’ ‘Sí, és a les oficines’, em van contestar. Vaig fer per veure’l, i des d’aquell moment, vam iniciar una amistat que hem mantingut tota la vida”.

Com a anècdota, recorda **Sellés**, que “de vegades, anàvem caminant des de Lleida a un poble, Puigvert, on hi havia molt bones cireres. Un dia, vam conèixer una tal Esmeralda, que cridava l’atenció pel seu nom

EL FESTEIG I EL CASAMENT AMB LURDES PUJOL

Res important no és fàcil a la vida. La jove **Lurdes Pujol** era de La Baga, una masia de Vinyoles d'Orís, i en **Josep** li havia posat l'ull a sobre. Però no ho va tenir fàcil per conquerir-la, perquè, al principi, ella no el volia. També aquí s'ho va haver de lluitar, en **Josep**.

*“De petita jo vivia a Vinyoles i era molt amiga de la Lurdes, vam ser amigues des dels 10 o 12 anys”, rememora **Teresa Riu**. “Recordo que anàvem a ballar sardanes al Parató el 18 de juliol, a les processons i a missa a Sant Hipòlit. També fèiem teatre a Vinyoles; jo sempre feia de iaia gran, mentre que la Lurdes tenia papers més agradables...”.*

A La Baga utilitzaven llum de carbur per il·luminar-se, com bé recorda **Maria Rosa Raurell**, neboda de la **Lurdes**. Recorda també que *“en Josep venia a la Baga a festejar. I de vegades la mare em deia que els anés a fer companyia. Jo no hi queia, però més que res els devíem molestar...! En Josep no era beneit i sabia perfectament que era vigilant...”.*

En aquest mateix terreny, afegeix **Teresa Riu**: *“Festejant a La Baga, la pubilla de la casa (la germana gran de la Lurdes) els encenia el llum perquè no es quedessin a les fosques. En aquell temps, no es podien ni tocar la mà. Moltes hores de festeig, els diumenges, les passaven caminant entre Cala Dalda i Can Buixó, a Vinyoles,*

un trajecte d'un quilòmetre i que també feien moltes parelles. Durant el festeig, en Josep i la Lurdes discutien molt, però sempre feien les paus. Ella em deia: 'Em sembla un bon noi, en Josep', i en Josep, per la seva banda, em deia: 'Tu que la coneixes, oi que és bona noia la Lurdes? N'estic molt enamorat'".

I continua explicant **Teresa Riu**. *"En Josep era d'una casa pobra, però molt murri, molt espavilat. Era dels nois llestos que hi havia a Sant Hipòlit. Mai ningú no el 'fotia', perquè li donava mil voltes a les coses. El cas és que tenia pressa per casar-se, per tenir la pròpia família".*

*"Quan em vaig casar, el 1962, en Josep i la Lurdes ja feia un any que s'havien casat. Al meu casament, va venir en Josep, però no la Lurdes, que estava embarassada de l'Andreu", explica la **Teresa**.*

*"El pare anava a La Baga des de Sant Hipòlit, quan va començar a festejar amb la mare, amb una bicicleta que havia comprat per peces. Si en aquells moments li haguessin dit que un dia ell hauria comprat aquella finca, no s'ho hauria cregut ni fart de vi"¹, relata **Andreu Vigué**, el fill gran del matrimoni.*

A tot això, **Montserrat Vigué** explica que *"quan ja festejava amb la Lurdes, en Josep anava més d'un diumenge a la tarda a impartir conferències de religió, per indicació de mossèn Pere Travasset, antic vicari de Sant Hipòlit".*

La **Montserrat** recorda també que *"en Josep sempre donava la setmanada a casa, amb un sobre, mai l'hi van haver de demanar. Ell només es quedava les hores per quan es va casar. I quan en Josep es va casar, el pare no li va donar res. En canvi, en el cas dels altres dos fills (en Ramon i en Pere) els va pagar el parament de l'habitació i els va deixar quedar el sobre que la setmanada el darrer any abans de casar-se. En Ramon es va quedar a viure al pis de dalt de casa".*

En la mateixa línia, **Maria Rosa Raurell** també explica que *"abans de casar-se, per tenir un casament lluit, en Josep engreixava uns quants vedells a casa. Però el seu pare se'ls va vendre per costejar el casament del seu germà Ramon".*

Fent memòria, la **Montserrat** afirma que *"el pare no volia anar al casament d'en Josep i la Lurdes. Era diabètic i tenia una ferida molt lletja al peu. Ells es van voler casar a Gràcia, perquè així els podia casar el tiet Jaume. El cas és que va venir a*

¹ En efecte, Josep Vigué, amb els anys, acabaria adquirint aquella casa, d'alt valor simbòlic, com és obvi, per a tota la família. Concretament, va ser l'any 1993.

casa el doctor Serrabou, el pare li va dir que amb el peu com el tenia no podia anar a casament. 'Com que no?', li va replicar amb to sever el metge. A la fi, el pare hi va anar amb un Seat 600 d'en Torroella".

Finalment, el casament entre **Josep Vigué** i **Lurdes Pujol** es va celebrar el dia 2 d'octubre de 1961, a l'església de La Mambla d'Orís, en una cerimònia oficiada per **mossèn Jaume**.

Lurdes Pujol i Josep Vigué, el dia del seu casament.

FEINA, FEINA... I MÉS FEINA

*“El pare deia sovint: ‘El treball dignifica’”, explica la seva filla **Teresa**. I, vaja, si una cosa va fer en **Josep Vigué** al llarg de la seva vida va ser treballar, treballar i treballar encara més. “Mai a la vida li vaig sentir a dir que estigués cansat”, hi afegeix en **Miquel**. I l'**Andreu** concreta que “va ser després del servei militar que el pare va començar a treballar a la fàbrica tèxtil de Can Riva, al torn de nit, de peó ras, com a teixidor. Hi va passar dos o tres anys”.*

A Can Riva, a començaments dels anys cinquanta, va fer de peó de telers al principi, després al magatzem i finalment a oficines. A més, feia classes de llatí als fills de **Pau Xandri**, que era el director general de la fàbrica.

Dolors Vigué fa memòria i explica que “a Can Riva, va començar al magatzem. Després va passar a treballar al despatx amb Melcior Paxau. El cas és que, quan plegava, anava a Can Buxaderas (on tenien un taller) a Can Romero i a Can Compañó, per dur-ne la comptabilitat. Els cèntims que guanyava, en un sobre, sempre eren per a la mare. Ell es quedava el que guanyava amb les hores que feia aquí i allà. En feia unes quantes”.

Tant la **Montserrat** com la **Dolors** expliquen que “en Josep, com a una de les moltes feines extra que es va buscar, va ser la d'enquadrador de llibres. Era una feina que feia per a particulars”. “El tiet Joan de Roda, el germà de l'avi, li facilitava clients,

i en Josep s'encarregava, en bicicleta, d'anar a buscar els llibres i, una vegada enquadernats, de tornar-los", apunten l'Andreu i en Miquel.

Josep Vigué va ser un emprenedor tota la vida.

Segons explica **Maria Rosa Raurell**, “*cap a principis dels anys seixanta, Caixa de Manlleu va obrir la primera sucursal a Sant Hipòlit. Només obria les tardes. El compte número 1 el va obrir en Josep a nom de l'empresa Compañó, d'on portava la comptabilitat*”.

Explica **Dolors Vigué** que “*una vegada per Nadal, a la Caixa de Manlleu li van regalar un cabàs de plàstic. El va portar ple de tot, galetes, préssec, pinya. Quan va arribar tot content, el pare li va dir: 'On vas amb això?, no ho vull aquí'*”.

Posteriorment, **Josep Vigué** va passar a la sucursal del Banco Zaragozano, de seguida que va obrir. També servia els vespres.

Després de deixar Can Riva i de l'experiència viscuda amb Caixa de Manlleu i Banco Zaragozano, va començar a treballar a **Gallifa**. Com explica el que hauria de ser amic íntim de **Josep Vigué**, **Joaquim Darnés**, “*Gallifa eren dues fàbriques propietat dels Marsal. D'una banda, Filatures Voltregà i, de l'altra, Filatures Marquet. L'oficina central era al carrer de Casp, a Barcelona. Filatures Voltregà produïa un fil de major qualitat que el de Marquet. Cada fàbrica tenia uns 150 treballadors. Amb els anys, les dues fàbriques es van fusionar. Amb en Josep, ens hi vam conèixer l'any 1964, i la veritat és que ens vam entendre des del principi. Ell hi estava d'escribant a Filatures Voltregà. Jo vaig entrar a treballar a Filatures Marquet i m'hi vaig quedar com a encarregat fins al 1990. Em van donar feina i pis al carrer del Puig*”.

“*El senyor Salvador Marsal li tenia una estima especial a en Josep*”, diu la **Dolors**. “*No tenia fills i sempre li demanava: 'Com estan els nens?'. També hi treballaven en Ramon Molas, en Caritg... Feien el setmanal (les nòmines) de tots: de la fàbrica nova i de la vella. Hi va estar bastants anys. No el deixaven marxar, ho portava tot ell*”.

Andreu Vigué confirma aquests extrems i els concreta. “*A Gallifa, ja hi va entrar a les oficines i es va anar situant. Va començar a estudiar quan va sortir el primer conveni tèxtil, que va ser un punt d'inflexió en les relacions laborals. Veníem dels sindicats verticals del primer franquisme, i, és clar, aquest conveni va ser una revolució: s'anaven reconeixent els drets dels treballadors. El pare ho dominava. La persona responsable de la fàbrica el va veure com un element molt útil, i ell va poder agafar protagonisme*”.

A Gallifa, a banda de molta feina i responsabilitat, **Josep Vigué** també hi va escoltar una frase que faria seva per sempre més, perquè s'hi va sentir molt identificat. El seu fill **Andreu** explica la situació i la frase... “*Estant com a cap de personal de*

Gallifa, va rebre la visita d'un enginyer per parlar de mètodes, temps i primes, i aquest home era una persona molt arriada. Nosaltres (el meu germà Miquel i jo) érem molt petits, i el pare li va demanar: 'Si tinguessis dos fills, què demanaries per a ells?'. I l'home li va respondre, amb rotunditat: 'Que hi vegin i que hi vagin'. Aquesta frase, al pare, li va quedar gravada per a la vida, i la va repetir moltes vegades”.

Darnés explica que “enmig de molts treballadors de Sant Hipòlit i de Masies, jo era com el foraster, però vaig tenir la sort de comptar des del primer dia amb la benvinguda d'en Josep Vigué i d'en Josep Colom. Recordo que quan es va aprovar el Conveni Tèxtil (a mitjan anys seixanta), va augmentar l'exigència. Per exemple, una treballadora que fins aquell moment portava una màquina contínua, a partir de llavors n'havia de controlar dues. En Josep era el controlador i el que establia les primes segons el rendiment en el treball. Per tant, per a tots aquells que no arribaven a les primes, ell era el dolent de la pel·lícula. Hem de tenir en compte que tots treballem pel mateix, però que no tots tenim la mateixa capacitat de treball ni les mateixes habilitats. I això és el que marcaven les primes. No va ser fàcil per a ell, aquesta etapa. De fet, ja ho diuen que si hi ha una cosa complicada a la vida, aquesta és manar”.

En aquest sentit, **Dolors Vigué**, també treballadora de la mateixa fàbrica, recorda que “un dia una treballadora li va dir a en Josep que arribar a un control que havia imposat era molt complicat, gairebé impossible. I ell, amablement, li va contestar: ‘Tranquil·la, tu fes, que independentment del registre cobraràs la prima aquesta setmana. A partir de la setmana que ve, sí que hi hauràs d'arribar...’. Poc més tard, aquesta mateixa treballadora li va dir al senyor Estrada: ‘En Vigué m'ha dit que aquesta setmana cobraré la prima encara que no arribi al control..’ I el senyor Estrada li va respondre: ‘Si ell ho diu, ja m'està bé”.

Maria Rosa Raurell explica que “a en Josep li agradava confiar en la gent, entregar-s'hi, encara que no sempre li sortís bé. Quan rebia queixes fent de controlador a Gallifa, ell no sentia rancor i tenia la consciència tranquil·la de la feina ben feta”.

En **Josep** també s'encarregava de la fulla del setmanal i de les primes. Ho portava a terme des del despatx a la fàbrica, però sovint se n'anava els vespres al Centre de Càlcul de Sabadell, i ho feia allà mateix, cosa que va aprofitar per fer-ho per a altres empreses, segons explica **Raurell**.

“El pare era molt disciplinat a la feina. Jo el veia treballar des de les vuit del matí a les deu del vespre. A la casa on ens havíem estat (al carrer dels Marquesos de

Palmerola) ell s'hi posava quan venia de la fàbrica, a les set o les vuit del vespre. Jo, al meu pare, no l'havia vist fer res més que treballar. De dilluns a diumenge, sempre tenia feina", diu l'Andreu.

De la seva banda, **Miquel Vigué** recorda: "El pare treballava de dilluns a dissabte i també alguns diumenges. Volia ser el millor, es va preparar per això. Volia estar a l'última amb tot, per a ell la feina ho era tot. Bé, la feina i la família. Era constant i tenaç fins a trobar la solució a les coses. S'hi deixava la pell per aconseguir-ho. De qualsevol situació que li plantejaves en un moment donat, ell sabia trobar-hi la solució amb rapidesa. Això en qualsevol àmbit. Tenia aquest do, sabia enfocar els temes molt adequadament". I continua: "Era una persona molt intel·ligent, amb una agilitat mental molt destacable i amb una memòria prodigiosa".

En aquell temps, la major part dels treballadors de Gallifa eren dones. Hi havia gent de Vinyoles o de Torelló que hi anava a fer feina a peu, travessant el riu, amb un encarregat al qual li deien Meliton; en realitat era **Rodellas**. "A les darreries – recorda **Darnés**– havíem de buscar gent. Així va ser que venien dos autocars des de l'Esquirol. Era habitual que faltés mà d'obra en aquella darrera etapa. Per exemple, recordo que un dia, sopant amb en Josep a Can Dinarès, a Vic, un cambrer ens va sentir parlant d'aquesta qüestió, i ens va dir. 'Si els fa falta gent per treballar, jo els en puc trobar aquí a Vic'".

Segons **Darnés**, als *Inglesos*, les condicions eren millors que a Gallifa, sobretot pel fet ells venien el fil a metres, mentre que Gallifa el venien a quilos. "Als *Inglesos*, els treballadors cobraven més, i ja feien festa els dissabtes a la nit, quan a Gallifa es treballava".

Parlant de Gallifa i del vincle amb **Josep Vigué**, és obligat parlar, segons **Darnés**, del senyor **Trigueros**. "Era un assessor extern de l'empresa, que venia de tant en tant i ensenyava a en Josep els mètodes de treball més eficaços per incrementar la productivitat. En Josep, després, ho havia de traslladar als treballadors i, és clar, aplicar-ho".

"En Josep, que sempre va ser molt mogut i molt espavilat, va treballar moltíssim, va treballar com ningú... Les havia passades tan negres que no volia que ningú dels seus hagués de passar pel mateix", resumeix **Josep Vigué Viñas**, amic i coetani de **Josep Vigué Verdaguer**. Els respectius pares havien estat fills de cosins.

LA FAMÍLIA CREIX

Una vegada casats, **Josep Vigué** i **Lurdes Pujol** es van instal·lar al carrer de l'Hospital de Sant Hipòlit, poble amb el qual es van sentir permanentment identificats. *“Era un pis petit, on tenien un espai per enquadrar llibres, -diu la **Dolors**-. També hi treballava fent portamonedes per a les botigues. Ell ho va idear, amb cartró, folrat. Però quan ja li començava a funcionar la cosa, altres empreses ho van començar a fer amb plàstic i li van aixafar l'invent”.*

En **Josep**, al poc d'estar casat, va comprar una Guzzi, i li va dir a la mare. *“Mare, ara ja us portaré a treballar jo”*, rememora la **Dolors**. *“Al matí, quan tornava a casa després d'estar al despatx a Gallifa, venia a buscar la seva mare. Vós, agafeu-vos, fort, mare, que no caiguen, li deia. Tots dos estaven contents”.* Després va deixar la Guzzie, i va estrenar una Lambretta.

*“Quan la mare es va jubilar, devia ser l'any 1969 –afegeix la **Dolors**- en Josep li va dir: A partir d'ara, cada matí tindreu 1.000 pessetes sobre la tauleta sense fer res”...* La pensió que va cobrar **Pepeta Verdaguer** era, en efecte, de 30.000 pessetes mensuals.

Igualment, recorda **Dolors Vigué** que *“encara una vegada casat en Josep continuava formant-se. Ho va fer per exemple a través dels populars cursos de CCC”.*

A tot això, en **Josep** i la **Lurdes** van tenir el primer fill, l'**Andreu**, nascut l'any 1962. I de seguida van canviar de domicili. **Maria Rosa Raurell**, explica que *"en Josep i la Lurdes, quan l'Andreu tenia vuit o deu mesos, van anar a viure al carrer dels Marquesos de Palmerola, conegut popularment com el carrer Nou. Allà hi tenia un despatx. Va començar a arreglar-hi papers de la gent"*.

Posteriorment, la família es va ampliar. En primer terme, el 1966, amb el naixement d'en **Miquel** i, el 1975, amb l'arribada de la **Teresa**.

Entre el naixement d'en **Miquel** i de la **Teresa**, el 1974, en **Josep** i la **Lurdes** van fer la casa a la plaça de Catalunya, per començar ja a treballar per compte propi. Ho recorda perfectament, i amb detall, l'**Andreu**. *"L'any 1974 (en Miquel tenia vuit anys, i jo, 12) l'únic sou que entrava a casa era el del pare, i era de la fàbrica. Recordo que els pares van demanar un préstec de 800.000 pessetes per acabar la casa. La mare resava per tal que no ens el donessin, perquè pensava que això ens complicaria la vida. Deia: 'Si li passa res a en Josep, com ho farem?'. No va ser fàcil. Quan va ser hora, el pare va decidir que en comptes d'un pis d'altura, se'n farien dos. I després del primer préstec, en va venir un altre.... De seguida que vam poder, vam venir a viure a la plaça de Catalunya, però al principi no teníem ni les portes interiors, ni calefacció... Posàvem soltèrmics a l'hivern per combatre el fred. La situació era precària i complicada, no vivíem en l'abundància. De fet, la casa va estar anys amb la façana sense arrebossar"*.

"El terreny de la plaça de Catalunya –explica **Maria Rosa Raurell**- *la van comprar a en Josep Planàs, de la impremta Planàs. En aquests terrenys hi havia l'antic cementiri municipal". "Estant la plaça en construcció, mentre jugàvem trobàvem restes d'ossos..."*, expliquen l'**Andreu** i en **Miquel**.

"I recordo –continua **Raurell**- *també que quan pujaven la casa, un jove peó es va fer mal. En Josep se'n va cuidar tant que aquest noi sempre li ho va agrair, i anys després encara tornava a veure'l"*.

L'excalde de Sant Hipòlit i amic de la família **Ramon Trabal** també rememora el vincle amb els Vigué-Pujol: *"Ens vam conèixer perquè vam ser veïns a la plaça de Catalunya, a principis dels anys setanta. La nostra relació va ser perquè els nostres fills Enric i Albert van néixer un any abans i després (1974 i 1976) que la Teresa (1975), i, com ella, anaven a l'Escola Bressol. Per a nosaltres, en Josep i la Lurdes eren una referència a seguir com a família"*.

"El pare era molt decidit, molt arriat; i la mare era més poruga, més conservadora.

I això feia que es quedessin al mig. Si el pare hagués tirat deu vegades, amb la mare al costat potser només en va tirar cinc. Conseqüència: potser sí que en va desaprofitar algunes, però també potser va deixar d'errar-ne alguna. La mare i el pare simbolitzaven, respectivament, el seny i la rauxa. I entre el seny i la rauxa, hi ha l'equilibri", resumeix molt gràficament l'Andreu.

Andreu, Miquel i Teresa Vigué.

En aquest sentit, en **Miquel** parla en aquests termes. "El pare tenia un pal de paller a casa, que era la mare, una persona molt austera, que no volia fer ostentació de res i en res. El pare se'n refiava molt, hi confiava molt i hi delegava. El 'desgast' diari el duia la mare (en el sentit que els fills fóssim endreçats, educats, puntuals...). El pare era més en comptades ocasions, però molt importants. Recordo que li tenia molt de respecte; el pare imposava. De vegades, quan jo n'havia fet alguna, la mare em deia: 'Seu aquí, que ara arribarà el teu pare i parlarà amb tu...'. Gairebé sempre, però, quan sentia que el pare entrava el cotxe al garatge, em perdonava i m'estalviava la (diguem-ne) conversa".

I continua en **Miquel**: "El pare i la mare vigilaven molt de no traslladar-nos a nosaltres (els tres fills) els problemes que poguessin tenir. Segons quins temes, els parlaven només ells. No els senties mai criticar ningú. D'altra banda, a l'hora de dinar i de sopar, la taula era sagrada. No començàvem fins que hi érem tots.

Josep Vigué i Lurdes Pujol, en una celebració.

Sempre el darrer a arribar era el meu pare, que la beneïa. Ens assèiem tots junts i ens aixecàvem tot junts. Era una regla no escrita que funcionava escrupolosament. Sovint, havent dinat, assegut en una butaca del menjador, el pare s'adormia uns minuts, molt pocs”.

L'**Andreu** va començar a treballar amb 16 anys. “A pensar i ja n'anirem parlant...”, sintetitza. Més tard, als vespres va estudiar Graduat Social, a Barcelona. “Cada dia anava i venia, tenia classe de sis a deu. Tenia la jornada completa, des dels 16 anys, he anat tota la vida amb el peu a baix. Ens vam dir que havíem de ser treballadors i ens ho vam creure...”.

A més, explica que “si a l'escola treies males notes i el pare parlava amb el mestre, no tenies cap problema si era perquè el tema et costava. El problema venia si era per ganduleria. Això no tenia perdó. Els ganduls, a casa nostra, no hi cabien”.

En la mateixa línia -explica en **Miquel**-, “el pare m'insistia que estudiés. A segon

de BUP, a nocturn a l'Institut de Vic, em vaig relaxar i no vaig treure massa bones notes. Ell hauria robat perquè jo estudiés. Per tant, jo, tot preocupat, m'esperava una reprimenda de part d'ell, però no va ser així, sinó que va dir-me: 'Molt bé, deixa d'estudiar i comences a treballar tot el dia'. La meva mare ho veia diferent: 'No deixis els estudis, que no seràs res el dia de demà', em deia".

La Primera Comunió de Teresa Vigué.

*“El pare era una persona amb caràcter i temperament. No explotava gaire, però quan ho feia ja et podies preparar. Tenia geni. Això sí, sempre era amb una bona raó al darrere. I també he de dir que al cap de cinc minuts, et buscava i et parlava com justificant el seu to de duresa, sense arribar a demanar perdó explícit, però sí indirectament”, incideix en **Miquel**.*

Per la seva part, la **Teresa** afirma que *“tenia un lligam especial amb el pare. Una mica per ser la nena de la casa, una mica pel fet de ser la petita. Era la nineta dels seus ulls, sempre estava a punt d’escoltar-te, tot i que de vegades també xocàvem, principalment perquè tant l’un com l’altre teníem el mateix caràcter”.*

EL NEGOCI PROPI

Influit per moltes situacions, la majoria molt dures, que li havia tocat viure de nen i d'adolescent, **Josep Vigué** probablement feia seva interiorment aquella frase de “Juro que mai més no tornaré a passar gana” de la cèlebre pel·lícula *Allò que el vent s'endugué* (*Lo que el viento se llevó*). Ell n'havia passat, de fam i de penúries, i no volia tornar a estar mai més en les mateixes, ni ell ni ningú dels seus.

I el camí per solucionar la qüestió era treballar molt, destacar, buscar l'excel·lència i ser una referència en la seva activitat professional. Després de passar etapes prèvies treballant per compte aliè, **Josep Vigué** va veure que havia arribat el moment d'arriscar i de crear el negoci propi, si bé en primera instància va ser alternant les dues feines.

Per obrir el despatx, necessitava algú que hi posés el títol de graduat social, i en aquest sentit li va fer un bon cop de mà mossèn **Joan Vila**, bon amic de la família. *“En Josep em va explicar que per obrir el negoci amb totes les de la llei necessitava algú que tingués la titulació de graduat social. I li vaig dir: ‘Tinc la solució, i crec que anirà molt bé’. Li vaig explicar que hi havia un capellà a Vic, mossèn Jesús Solà, que tenia aquest títol. Ell i jo érem amics. De manera que li vaig dir a en Josep: ‘Ell us farà aquest favor i vosaltres li fareu un favor a ell’. I així va ser”.*

Per tant, en efecte, **Josep Vigué** va obrir la gestoria en nom d'aquest capellà, **Jesús**

Solà. *“En Josep li va pagar un sou cada mes fins al darrer dia, encara que passats uns anys ja no hi treballava”, conclou mossèn Vila. “Va començar a portar altes i baixes a casa seva, i jo l’ajudava. A la una, quan tornava de Gallifa, sovint se n’anava a Vic a arreglar els papers de la Seguretat Social”, diu Maria Rosa Raurell.*

Sempre ambiciós i sempre amb nous reptes per aconseguir, **Josep Vigué** volia deixar Gallifa i iniciar un rumb nou, però el seu superior no el va voler deixar marxar. A canvi, li va millorar molt les condicions per mantenir-lo.

Tot i això, al cap de dos o tres anys, el 1974, va renunciar (llavors sí) a aquesta estabilitat per iniciar un nou camí. *“Tenia el problema de com explicar-ho a la seva senyora, que li deia que allà hi tenia el pa per a la vida -relata l’**Andreu**. Aleshores, el pare sempre explicava que va aprofitar un dia que van anar a donar el condol a una casa per la mort d’una persona gran i que, en tocar el timbre, ell li va dir a la mare, sobtadament: ‘Per cert, he deixat Gallifa...’, com aquell que no diu res important. La mare sempre recordava aquell moment, que la va desconcertar fins al punt de no saber cert si havia donat el condol o l’enhorabona”.*

El cas és que, després de deixar Gallifa, **Josep Vigué** va començar a funcionar professionalment a través del despatx propi (embrió de la futura Assessoria Vigué), d’una banda, i com a accionista-director de Trusplas, de l’altra. Trusplas era una empresa de Manlleu que abastia de sòcol tot l’Estat, sobretot centres de la Seguretat Social, ambulatoris i empreses immobiliàries.

El despatx es va iniciar l’any 1969 en un espai al pis del carrer dels Marquesos de Palmerola de Sant Hipòlit, que era la residència familiar. L’any 1975 la família es va traslladar a un habitatge a la plaça de Catalunya, instal·lacions actuals, on es va habilitar una habitació per a despatx. Era impensable aleshores que aquell edifici s’acabés transformant en oficines en la seva totalitat i que es faria petit.

*“Jo em vaig incorporar al despatx a plena dedicació l’any 1978, i llavors hi treballava el pare, Ramon Capellas i un servidor -explica l’**Andreu**-. Als inicis únicament fèiem assegurances, i gestió de nòmines, àrea amb molt poca competència en aquella època. Las nòmines es feien amb una màquina d’escriure i el volum que podíem assumir era molt limitat. En començar a treballar amb processos de Centre de càlcul, vàrem poder ampliar el volum de treball de manera exponencial. El pare va aprofitar la seva experiència com a responsable de Recursos Humans de l’empresa Filatures Voltregà i Marquet per poder oferir el servei de gestió de nòmines als clients, servei que ens va donar bon nom i prestigi a la comarca d’Osona i que seguim fent actualment”.*

*"A principis dels anys vuitanta –explica **Raurell**, en Josep i jo vam fer un curset de vendes d'assegurances. Anava per les cases del poble a vendre'n. I, és clar, era un bon venedor, perquè creia en el que feia, una altra de les seves claus a la vida i a la feina".*

Recorda l'**Andreu** que les àrees que tocava la gestoria anaven creixent sense aturar. *"Aquí fèiem de tot: temes fiscals, temes laborals, assegurances. Tocaves una mica de tot. Tenies un popurri mental important".*

I afegeix en relació amb la feina. *"Amb el pare hem estat treballant pràcticament tota la vida junts, i -vulguis o no- agafes l'estil, la manera de fer les coses, encara que no tinguis la seva capacitat. Arriba un moment que has compartit tantes hores, tantes vivències, que ens coneixíem molt. Una vegada feta una pregunta, ja sabies què et podia contestar. És curiós, però alguns clients (com la filla de l'Arcadio Delgado) et diuen: 'Cada vegada, em recordes més el teu pare', per la manera de treballar. El cert és que crec, que, professionalment, ell se sentia molt recolzat en mi. Va veure que el que havíem creat, ho vam fer créixer. I això que la meua vocació inicial, de jovenet, tampoc no era aquesta. Jo apuntava més cap a la banda de la mecànica, l'automoció. El pare, però, va aconseguir que m'agradés i m'ho passés molt bé fent la meua feina. En aquest sentit, som uns privilegiats".*

Encara a propòsit del vincle professional amb son pare, **Andreu Vigué** comenta que *"a mesura que vas dominant els temes, més et van agradant. Suposo que és el que li devia passar a ell en el seu moment. L'experiència que tens només l'agafes a base d'anys. Ell va veure que en passar el relleu, la cosa anava pujant, que anava a més, els inputs dels clients eren bons, la gent es trobava còmode. Penso que per als pares la màxima aspiració és veure que allò que han creat, es manté i, si convé, es fa créixer. I el pare va viure com, des dels principis fins al dia que va faltar, el negoci va anar sempre a més. No és mèrit meu; és mèrit de tothom, perquè tots hi vam posar el coll. El pare ho va deixar molt ben encarrilat, l'eix fonamental és el mateix del moment del naixement de l'empresa, 50 anys enrere".* Com a anècdota, explica que *"mai no va utilitzar un ordinador: va venir una noia a fer-li classes, però ni així".*

En **Miquel** creu que una altra de les qüestions que son pare va saber resoldre adequadament va ser la de delegar competències en els fills. *"Ho va saber fer molt bé, sobretot en el meu germà Andreu i en mi mateix. Sempre ens va fer molta confiança, i això és una cosa que ajuda molt".*

I confessa: *"T'arribava per altres, no directament d'ell, que se sentia orgullós i*

content dels seus fills. No només que fóssim a l'empresa sinó que també l'ajudéssim a fer-la créixer, en el benentès (ben clar) que la base de tot plegat la hi va posar ell, amb moltíssim esforç. Fins que va poder per la malaltia, va venir al despatx. Es reunia amb gent, després de llegir, com havia fet al llarg de tota la vida, el diari, en concret *La Vanguardia*".

El 2002 a Assessoria Vigué van decidir a obrir oficines noves, amb les tres plantes. Avui, té 23 treballadors i dóna servei a més de 2.000 clients. Els fonaments d'aquests èxits els va posar **Josep Vigué** a principis dels anys setanta.

Un dels primers treballadors externs a la família que va començar a treballar a la gestoria va ser **Lluís Cabanas**, que hi va entrar l'any 1986. "Jo coneixia Can Vigué (com li deien abans) per dos episodis concrets. D'una banda, perquè un dia la meua àvia em va dir si l'hi volia acompanyar, que li havien d'arreglar els papers de la jubilació. Jo, llavors, devia tenir set o vuit anys. I la segona vegada, un parell d'anys després, va ser quan el director dels Sagrats Cors, Francesc Yebra, va demanar als alumnes de la classe si algú sabia on era Can Vigué. Jo vaig aixecar la mà, i ell em va encarregar d'anar-hi a fer unes fotocòpies. 'Digues que hi vas de part de l'escola', em va subratllar. Així ho vaig fer. Aquelles fotocòpies me les va fer en Miquel".

No podia saber **Cabanas** que allà mateix hi duria a terme tota la seva vida professional, des de l'any 86 i fins avui mateix. "La meua entrada a l'empresa va ser peculiar: el meu pare, Segimon, i en Josep es coneixien per l'Associació de Pares de l'Escola. Un dia es veu que van parlar de mi, jo estava estudiant Administratiu a La Salle de Manlleu. Aleshores, un dilluns el meu pare em va acompanyar a Can Vigué per parlar amb en Josep de mi. Després d'una breu conversa, el pare em va demanar si ja havia esmorzat, i li vaig contestar que sí. 'Doncs ja pot començar ara mateix, no, Josep?', va fer. I en Josep va respondre: 'I tant com sí'".

Cabanas recorda perfectament què va fer aquella primera setmana de feina a Can Vigué. "Va consistir a ajudar en Josep a canviar tots els armaris del despatx. M'hi vaig sentir molt còmode, perquè el tracte que em va donar va ser el mateix que em donava el meu pare quan em demanava que l'ajudés a la seva feina".

Poc temps després, un o dos anys, **Lluís Cabanas** va viure un altre episodi que li ha quedat gravat a la memòria. "Un dia –relata– en Josep em va dir que l'acompanyés a la fàbrica d'El Pelut. Em va sobtar, i per això encara me'n recordo, la manera com em va presentar davant de Joaquim Darnés i Lluís Amils: 'És en Lluís, un col·laborador del despatx'. És a dir, va dir 'col·laborador', en comptes de 'treballador'. Era al principi, però ja li vaig veure una manera de tractar la gent sempre molt correcta, molt exquisida".

També era molt exquisit, molt aplicat i molt perfeccionista a la feina. Ho diuen tots els que, en un moment o altre, van poder treballar amb ell. *“Era molt aplicat i perfeccionista a la feina, és així -rememora Cabanas-. Recordo per exemple que volia que els rebuts de salari estiguessin mil·limètricament disposats els uns sobre els altres, però no per caprici, sinó perquè no s’arroguessin ni doblesin a l’hora de manipular-los amb rapidesa. ‘Per fer-ho bé, que sigui ben recte’, deia. En el fons, per tant, era qüestió d’efectivitat i de productivitat. A la feina aplicava sempre una exigència amable”.*

En primera persona, **Cabanas** va viure el creixement constant de l’empresa. *“Vaig viure el creixement de l’empresa. Crec que en aquest sentit el boca-orella va funcionar molt bé, ajudat és clar pel bon servei que sempre s’ha intentat donar. En aquest sentit, recordo que, com és lògic, vam haver d’incorporar nous arxius i fer una redistribució. Ell m’hauria pogut dir directament que ho fes jo tot sol, però en canvi el que va decidir va ser fer-ho entre tots dos. Era molt proper en aquest sentit”.*

Home inquiet, actiu i ambiciós, **Josep Vigué** (com s’ha dit anteriorment) va buscar una altre camí professional, sense deixar, òbviament, la gestoria. Ens referim a la incursió que va fer a l’empresa Trusplas, on es va afegir a l’accionariat.

Antonio Domínguez coneix molt bé la història d’aquesta empresa. Ell mateix ho explica amb detall. *“Devia ser l’any 1974, jo treballava de paleta, i un bon dia en Vigué em va venir a veure a casa i em va dir si el volia acompanyar l’endemà a una obra que s’estava fent a Vilanova i la Geltrú per col·locar-hi sòcol en un pis de mostra. Li vaig dir que sí, i hi vam anar tots dos junts, amb el seu Seat-850, que tenia llavors. Recordo també que el vaig col·locar amb morter...!”.*

En aquells primers temps, Trusplas era simplement un establiment comercial de sòcol, que es venia al detall. Però, segons explica **Domínguez**, després d’una reunió amb uns italians, aquests van marcar una nova dinàmica de feina per tenir més beneficis, i la propietat va seguir el consell: a més de vendre, Trusplas també seria empresa fabricant i col·locadora de sòcol.

Va haver-hi un llarg parèntesi fins que **Josep Vigué** i **Antonio Domínguez** van reprendre el contacte. A la fi, l’any 1980, Trusplas va contractar-lo per convertir-lo (mai millor dit) en una peça clau de l’empresa. *“Em va oferir treballar d’encarregat dels col·locadors. Llavors ja hi estava treballant Ginés García Sánchez. A la seu, jo solia parlar amb l’administrativa Felisa, la qual sempre s’adreçava a en Josep com ‘senyor Vigué’, i amb l’encarregat de la fàbrica, Josep Clota. Quan es va incorporar a l’empresa Matilde Nogué com a gerent, ella va passar a ser la meva cap i la*

interlocutora directa: La primera obra que vam fer va ser un col·legi d'Esparreguera, el col·locador va ser en Xavier Pujol, de Serinanell”.

Com a anècdota i com a fet significatiu, explica **Domínguez** que “al poc de començar l’empresa em va facilitar el primer telèfon mòbil del poble, era un Philipps, i semblava un armari de gros com era. Va costar 500.000 pessetes. També em van comprar un Renault-4L, amb el qual jo, sempre ben carregat de sòcol, anava a totes bandes d’Espanya”.

“En Vigué –concreta **Domínguez**- va idear el sòcol per a escales i també uns tríptics de cartró que funcionaven talment com si fossin mostres. Ell sempre em deia: ‘Un no sap fer una cosa fins que l’ha repetida 100.000 vegades. Tenia una constància i una determinació increïbles”, resumeix.

“Vam començar a fer-nos un nom -continua-, a guanyar mercat, i a treballar en hotels, oficines, hospitals i habitatges de tot Espanya i, fins i tot, de França, Trusplas, amb l’esforç de tots, va arribar a ser una institució en el ram del sòcol, tant per a l’àmbit públic com per al privat”.

Pel que fa a l’obra pública, **Domínguez** explica amb orgull la feina que es va haver de fer a corre-cuita a la Vila Olímpica de Barcelona, amb motiu dels Jocs de l’any 1992. “Vaig haver de moure gent que teníem a altres bandes d’Espanya perquè vinguessin a treballar aquí; si ho feien el cap de setmana, els pagàvem un plus del 50%. En aquells moments, la plantilla de col·locadors de Trusplas gairebé arribava a 50 homes. En teníem a Catalunya, Madrid, Galícia, Andalusia... El cas és que ens va costar esforç i feina però va sortir molt bé aquella obra”.

En opinió de **Domínguez**, “en Vigué amb Trusplas hi tenia un hobby, hi gaudia molt. Ens vam arribar a fer bons amics, tant d’ell com de la seva dona Lurdes, que sempre em preguntava si estava bé amb en Josep, si ell em tractava bé...”.

Sigui com sigui, sovint a les empreses no tot va de cara, i a Trusplas el fet que la majoria de les empreses pagués a molt llarg termini feia que hi hagués problemes de liquiditat, que feien necessària l’ampliació de capital per part dels accionistes. En definitiva, **Josep Vigué** va acabar per anar-se’n. “De vegades, en Vigué em deia: ‘Tot el que hem fet per l’empresa i no es valora gens...’”, recorda **Domínguez**.

“Amb Trusplas, el pare es va equivocar, i hi va perdre molts diners –confessa l’**Andreu**-. Fins i tot es pot ben dir que, en el seu moment, la gestoria el va salvar dels deutes de Trusplas. Era una empresa que fabricava sòcol per a tot l’Estat, i ell

estava obsessionat que havia de funcionar, però per la causa que fos la cosa no va anar bé. Va avalar molts crèdits i mai no se'n va desvincular quan l'empresa estava viva. La va vendre a un preu simbòlic, que ni molt menys compensava la inversió que hi havia fet”.

Maria Rosa Raurell explica que “a en Josep, mai no li van caure els anells per haver de fer qualsevol feina. A Trusplas, per exemple, hi havia passat moltes, moltes hores intentant millorar el producte, amb les mans a la massa. Mai no li vaig sentir dir: ‘No sé com sortir-me’n”.

The advertisement is set against a yellow background. At the top, there is an aerial photograph of the Vila Olímpica in Barcelona, with the text "LA OLIMPIADA - BARCELONA" in the upper left corner. Below the photo is the Trusplas S.A. logo, which consists of the word "TRUSPLAS" in a stylized, red, blocky font. Underneath the logo, the company's name "S.A." is written in a smaller font. To the left of the logo, the address "Barrio Olímpico, 28 - 08040 MANLEU (Barcelona)" is listed. To the right, the phone number "Tel. (93) 821 13 99 - (93) 820 71 19 - Fax (93) 820 61 04" is provided. The main headline reads "... en la Olimpiada" in a large, bold, black serif font. Below this, the text "NUESTROS PRODUCTOS EN SUS INSTALACIONES" is written in a smaller, black, sans-serif font. The advertisement features three inset images showing window treatments: a large window with white blinds, a close-up of a window frame labeled "Detalle Embellecedor", and a close-up of a window frame labeled "Detalle Verdagas". At the bottom left, there is another aerial view of the Olympic Village with the text "Embellecedor para revestimientos de puertas y ventanas" below it. The bottom right corner of the advertisement has the text "VILA OLIMPICA - BARCELONA" in a small font.

Anunci de Trusplas a la Vila Olímpica de Barcelona.

COMPROMÍS AMB EL POBLE I AMB L'ESCOLA

Josep Vigué va néixer a Sant Hipòlit i aquesta condició de santhipolitenc, de voltreganès, la va tenir sempre ben present, sempre va exercir com a tal i va actuar en conseqüència. En altres paraules, tenia una estima molt important pel municipi, pels veïns i per tot allò que contribuïa d'alguna manera a fer poble.

Així ho explica el seu fill **Miquel**. *“Al pare, que no li toquessin Sant Hipòlit. Ell l'estimava molt, el poble. Sempre va ajudar en tot allò que hi tenia a veure, ja fossin associacions, barris, entitats esportives... Tot allò que fes que es parlés de Sant Hipòlit. S'hi va sentir sempre molt vinculat. Se sentia de Sant Hipòlit i català”.*

L'excalde **Ramon Trabal** afirma: *“En Josep va ajudar molta gent del poble. També va ajudar la parròquia. Era una persona molt resolutiva, no li agradava perdre el temps, tenia una gran capacitat de feina. També va ser membre del Club Ciclista Voltregà. Recordo que l'any 1995, amb motiu del 50 aniversari de l'entitat, van venir a l'Ajuntament (on jo era alcalde) a demanar-nos ajut institucional”.*

En relació amb el ciclisme, el seu fill Andreu recorda que **Josep Vigué** va viatjar fins a Navarra, en companyia de **Ramon Domènech**, per intentar convèncer el campioníssim **Miguel Induráin** (cinc vegades guanyador del Tour de França, entre molts altres triomfs de primer nivell) de fer una visita a Sant Hipòlit, cosa que, per motius diversos, finalment no es va poder aconseguir.

Josep Vigué, Miguel Indurain i Ramon Domènech.

Conscient com va ser sempre de la importància i el valor que l'educació tenen a la vida d'una persona (ell n'era un exemple clar), **Josep Vigué** va dedicar moltes hores de feina, juntament a un grup de persones que li reconeixien la seva condició de líder natural, pel col·legi de La Salle (més tard, Sagrats Cors), on ell mateix s'havia format a la infantesa.

Com relata perfectament el *Llibre del Centenari*, el curs 1970-71, el **germà Conrad Rovira** es va fer càrrec de la direcció de l'escola, que passava per moments complicats. I va portar a terme tan bona tasca que un grup de benefactors (entre els quals, **Josep Vigué**) va demanar la seva continuïtat, com a mínim un any, per fer el relleu adequat amb els nous professors. **Maria Rosa Raurell** explica que “per l'escola, en Josep també va lluitar molt sempre. Per exemple, va convèncer un dels germans (el germà Conrad Rovira) que es quedés un temps extra”.

El cas, però, és que aquell va ser el darrer curs amb un germà al capdavant de l'escola, després de 82 anys de presència dels *Hermanos*. El relleu al capdavant de la gestió del centre va arribar a **mossèn Joan Casals**. “També va tenir molt bona relació amb mossèn Casals o amb mossèn Joan Vila”, recorda **Raurell**.

Justament **mossèn Vila** explica d'en **Josep** que “ens vam conèixer quan jo vaig arribar com a vicari a Sant Hipòlit, essent el rector mossèn Joan Casals, a principis dels anys setanta. Vaig estar vuit anys a Sant Hipòlit i deu a Santa Cecília. Jo era

i soc molt obert, i vam tenir bon feeling des del principi, tant amb ell com amb la Lurdes; ens vam fer de seguida. Com a anècdota diré que en Miquel, des d'un primer moment em deia –i encara m'ho diu- el reverend. En Josep estava a la Junta de Pares de l'escola, i la defensava amb tota la determinació... Encara hi havia els germans. Crec recordar que el primer dia que em van convidar a dinar a casa d'ells va ser el dia de la Immaculada, vivien al carrer dels Marquesos de Palmerola”.

“Estimava el poble i totes les seves coses amb bogeria, ja fossin culturals, de l'escola, dels germans o de la parròquia. Recordo que es va encarregar de buscar diners per finançar la remodelació de la teulada de l'església. Ell i en Josep Vigué (pintor) anaven casa per casa per recaptar diners per aquest fi”.

Faltaven diners per a l'església i per a l'escola. Les dificultats econòmiques per tirar endavant el centre eren moltes. En aquest context, el curs 1972-73 es va constituir la Junta de Pares. Estava formada per mossèn **Joan Casals**, **Josep Vigué**, **Jordi Sala**, **Joaquim Jutglar** i **Pius Llimós**. El director de l'escola era **Arcadio Delgado**. Tots junts gestionarien en nom del Bisbat de Vic l'Escola dels Sagrats Cors.

La Junta de Pares va fer una tanda de visites a les principals empreses de Sant Hipòlit i de les Masies, per obtenir fons..., que van permetre arribar fins a l'any 1976, en què es va aconseguir una subvenció per als vuit cursos de l'anomenada EGB, l'Educació General Bàsica.

Durant el curs 1973-74, atès que no s'arribava als 40 alumnes per classe que exigia l'Administració, es van retirar les subvencions a dos cursos, si bé finalment la cosa va quedar en la retirada a un sol curs. *“En aquella ocasió, els membres de la Junta van aconseguir que els alumnes no haguessin de pagar més, perquè van aconseguir diners per poder pagar el professor que feia falta. El cert és que tots ells feien de tot per trobar resposta a les necessitats econòmiques de l'escola. Amb en Josep al capdavant, van recórrer a les empreses del poble per demanar-los ajuda”*, recorda **Arcadio Delgado**.

El curs 1975-76, essent director **Francesc Yebra**, es va fer l'edificació de la part del pati de darrere i la construcció de la part davantera de l'edifici, igual que també la instal·lació de calefacció.

El 1978 es va fer la pavimentació del pati de baix, amb una participació voluntària dels pares més que remarcable. *“Els pares, que demostraven molt compromís amb l'escola, van treballar per pavimentar el pati de baix, si bé l'obra més important que es va dur a terme va ser refer la façana i construir les noves aules”*, diu l'**Arcadio**,

que subratlla també que, a moltes trobades, “en Llimós i en Jutglar feien riure explicant acudits graciosos”.

A tot això, la Junta de l'Escola es va ampliar el curs 1979-80 amb l'entrada de **Joan Gurt** i **Ramon Trabal**. L'any 1986 es va crear (així hi obligava la Llei) el Consell Escolar. **Josep Vigué** es va integrar a la Comissió Econòmica i a la Comissió Gestora.

Andreu Vigué, en la mateixa línia, recorda que *“hi havia molt bon rotllo entre els membres de la Junta. Buscaven diners sota les pedres. Entre altres coses, van propiciar el fet que nens i nenes poguéssim estudiar junts (van convèncer el rector) i, molts anys més tard, van fer possible la concertació”.*

Pius Llimós va ser company de batalla de **Josep Vigué** a l'escola. *“Amb en Josep vam ser molt amics fins al darrer dia, sobretot a través del vincle que vam establir com a membre de la Junta dels Sagrats Cors. Hi érem nosaltres dos, en Jordi Sala i en Joaquim Jutglar, ja difunt. Ens trobàvem cada dues setmanes, sempre havent sopat -perquè tots teníem les nostres coses-, amb el rector, mossèn Joan Casals. Recordo que el que sempre portava la veu cantant, la batuta, era en Josep. Tots vam confiar sempre en el seu criteri. Ell era el cap. En començar les reunions, sempre deia ‘hauríem de fer tal cosa o tal altra’, i sempre li responíem: ‘Endavant’. Va ser una Junta molt maca, evidentment no cobràvem res sinó que ho fèiem per ajudar el col·legi en la mesura de les nostres possibilitats”.*

A l'àmbit més personal, **Pius Llimós** explica: *“En Josep i jo ens portàvem molt bé, tot i que érem diferents. Ell, per exemple, era molt religiós, però no li agradava l'esport. Jo, en canvi, no soc religiós, però m'encantava el ciclisme”. Llimós* va ser campió d'Espanya de ciclisme a la categoria de principiants el 1950, quan només tenia 20 anys. *“Mai no ens vam barallar. De fet, ja ho diuen que dos no discuteixen si un no vol. Vam ser amics tota la vida, com ha de ser. Aquí no hi ha mitges tintes”.*

L'amistat que es professaven tots dos es va ampliar a les respectives esposes. *“De tant en tant, quedàvem tots els membres de la Junta, amb les respectives esposes, per sopar. Particularment, amb en Josep i la Lurdes també ens vèiem. Uns anàvem a casa dels altres. Fins i tot ens van convidar al casament de l'Andreu. En Josep ens va dir: ‘Sou escollits, perquè aquí només hi som la família i els amics més especials’”. “Almenys una vegada l'any -recorda en Miquel- es trobaven tots els membres de la Junta amb les famílies. Es feien a l'hípica d'en Pius, era una gran trobada”.*

En un resum ràpid de la figura de **Josep Vigué, Llimós** conclou: *“Era una molt bona persona i sentia predilecció per la seva mare”.*

En definitiva, **Josep Vigué** va ser membre de la Junta i del Consell Escolar entre 1972 i 1989. **Llimós, Sala** i **Jutglar**, des de 1972 fins al 1983. A més, **Josep Vigué** va ser vicepresident de la Junta del Centenari, el president de la qual va ser **Sebastià Romero**.

En **Josep** en primera persona (en el llibre editat amb motiu del centenari de l'Escola) resumia textualment: *“Vaig ser 17 anys president de la Junta de Pares (1972-1989) en uns temps molt difícils, sense cap tipus de subvenció ni de l'Estat ni de l'Ajuntament i, gràcies a Déu, amb moltes ganes i treball tant per part de la Junta com dels mateixos mestres, vàrem poder superar tots els entrebancs”*.

L'ALTRUISME, EL VALOR CABDAL

Autoconfiança, fe, generositat, altruisme, ambició ben entesa, compromís, capacitat de treball, capacitat de perdó, lideratge, rectitud, coherència, gratitud... Molts van ser els valors que van caracteritzar la vida, personal i professional, de **Josep Vigué**. Diferents testimonis (fills, germans, néts, amics...) parlen de la seva vessant humana.

El seu primogènit, **Andreu**, comença dient en aquest sentit que *“el pare va ser sobretot una persona pràctica, amb molta empena i que sabia trobar la part positiva de les coses. Aquest darrer tret configura la imatge que la gent té d'ell, i respon perfectament a la seva personalitat. A més, era clarivident, sabia trobar solució a les moltes vicissituds i problemes que la vida li va anar deparant, que no van ser pocs. Enlloc d'ensorrar-se, ell passava per sobre, per sota o pels costats, però se'n sortia. No s'arrugava davant dels problemes, no perdia temps lamentant-se, sinó que buscava la solució”*.

Maria Rosa Raurell també exemplifica aquesta capacitat de superar les adversitats, els contratemps. *“També en va fallar alguna, és clar. Per exemple, amb les accions fallides de la companyia d'inversions MPI, però en Josep mai no mirava enrere sinó endavant. Tenia una capacitat innata per això”*.

L'**Andreu** continua dient de son pare: *“Ja de gran, sabia que era espavilat, prou per*

tenir l'autoestima a bon nivell, però no per fer-ne ostentació. D'altra banda, va ser una persona altruista, li agradava ajudar els altres de la manera que podia. També era un lluitador, i en aquest sentit també ha estat un referent per a tots nosaltres. La seva voluntat era fer-ho tot bé. Nosaltres, els fills, n'estem orgullosos, i penso que alguna cosa hem heretat d'ell i de la mare". En concret, ell també ha heretat una altra característica de son pare: "És posar el cap el coixí i adormir-me a l'instant", comenta mentre somriu.

Un altre aspecte a destacar de **Josep Vigué**, segons l'**Andreu**, era el fet de parlar clar. "No era superficial. Si t'havia de dir una cosa, te la deia encara que no t'agradés".

En **Miquel** hi afegeix més consideracions sobre el tarannà i la manera de ser de son pare. "El pare era un personatge peculiar, entre cometes. Ens va ensenyar moltes coses, el valor de les quals les veus després amb el temps. Va ser un home de profundes creences religioses. El seu lema era ser bona persona i treballador. Va predicar amb l'exemple i amb la paraula, un compendi de les dues coses. A casa, el pare i la mare eren persones de molta fe. Dir alguna paraulota era impensable, ja t'eh cuidaves prou. El component religiós, la fe, va marcar molt les seves vides.

Josep i Lurdes.

A més, ajudaven aquells que ho necessitaven. Moltes vegades ho feien, i només ho sabien ells dos, el pare i la mare. Funcionaven com un equip”.

Algunes de les poques hores lliures que li quedaven, **Josep Vigué** les dedicava a cultivar la fe. “Anava a Adoració nocturna: consistia a anar a l'església de nit a resar durant llargues hores. L'hi acompanyava, entre altres, **Arcadio Delgado**”, recorda en **Miquel**.

El mateix **Arcadio** ho explica: “A Adoració nocturna, hi anàvem en Josep, l'Agustinet, en Jaume Casellas, en Joan Rifà, jo i algun altre professor de l'escola. Al principi, només hi anàvem homes, després s'hi van afegir les dones. Eren sessions llargues: s'exposava el Santíssim, es resava i es llegien oracions. Hi havia trobades globals, ja fos al Tibidabo (a Barcelona), a Manresa o al santuari de La Gleva”.

*“La religió era un dels pilars bàsics de la seva vida -explica la **Teresa**-. Recordo haver-los acompanyat (al pare i la mare) a Adoració nocturna, era un dissabte al mes, al vespre. Eren tres o quatre hores resant. I recordo, una trobada especial en aquest sentit al Tibidabo. Jo devia tenir quatre o cinc anys”.*

No se sap si motivat per la fe o per l'amor pel patrimoni cultural del seu entorn, o per què no? per totes dues circumstàncies, el cert és que **Josep Vigué** va fer una bona obra relacionada amb una campana. **Ramon Trabal** conserva un exemplar del 1998 del bisetmanari *El 9 Nou*, del 25 de setembre del 1998, on hi ha una informació, signada per **Mariona Casas**, en què s'explica que **Josep Vigué** va sufragar una campana per a l'església de Sant Miquel d'Ordeig, juntament amb **Montserrat Pedró**, l'Ajuntament de les Masies i l'Associació Amics del Ball de Vinyoles. Fa 68 centímetres i també pesa 180 quilos.

La solidaritat era un altre dels valors importants en la figura de **Josep Vigué**. “Era molt solidari, si podia ajudar algú ho feia. Jo crec que aquest component el va consolidar gràcies a la mare”, comenta la **Teresa**.

En **Miquel** recorda que, amb aquest esperit, “era habitual tenir a casa convidats a dinar i a sopar”.

A propòsit de la generositat que **Josep Vigué** va demostrar al llarg de la seva vida, en queden també molts testimonis. El seu germà **Pere** recorda que “en Josep va ajudar sempre la família, de solter i de casat. Per exemple, va arreglar els papers de l'Assumpta de cara a la jubilació, de la mateixa manera que a mi em va buscar una feina a Decorart, a Manlleu, una vegada que es va produir una reducció de plantilla

a Explasa, on jo havia treballat. Tot el que en Josep va tenir, s'ho va guanyar a pols i treballant”.

Arcadio Delgado rememora una màxima que circulava entre molts veïns del poble, sobretot a l'hora d'arreglar papers de caire laboral. *“Es deia: ‘si en Vigué no et sap resoldre el problema, no hi haurà qui t'ho solucioni’. S'ha de reconèixer que va ajudar molta, molta gent de Sant Hipòlit a poder cobrar la pensió”.*

D'altra banda, -continua Delgado-, “quan la Lurdes va emmalaltir, en Josep va fer tot el que va poder i una mica més. També va mostrar sempre molta gratitud cap als germans Claretians, de qui deia: ‘Em van ajudar a ser algú en aquesta vida”.

També persona de bona memòria, **Delgado** afegeix: *“Una vegada va venir a Sant Hipòlit una meva cunyada missionera, i en Josep li va fer una donació econòmica important. Per altra banda, va ajudar al finançament de la rehabilitació de la façana i l'interior de l'església de Sant Hipòlit”.*

Un altre bon amic de la família Vigué Pujol és **José Antonio Pozo**, que va arribar a Catalunya procedent de Palència per exercir la seva professió de professor, igual que la seva dona, **Aurora Vicente**. *“Vam arribar a Catalunya el 1977, i des del primer moment en Josep i la Lurdes ens van acollir amb molta amabilitat. En Josep tenia molta estima per l'escola, sempre mirava com podia millorar les coses, fos a l'àmbit que fos. Des del 1977 al 1981, nosaltres vam viure a La Farga de Bebiè. El 1981, quan ja ens vam instal·lar a Sant Hipòlit, el contacte amb en Josep i la Lurdes es va intensificar. Aquells primers anys, com és lògic, no coneixiem ningú, com aquell que diu, i ells ens van atendre en tot. Des de bon començament, per exemple, ens van convidar a dinar cada diumenge a casa seva”.*

Pozo continua explicant la seva relació amb la família Vigué Pujol. *“Van tenir un munt d'atencions cap a nosaltres. Sempre que ens faltava res, ells ens ho facilitaven, ens ajudaven de la millor manera possible. No podem estar més agraïts a en Josep i la Lurdes per les mil atencions que van tenir sempre cap a nosaltres. Suport econòmic i moral davant de qualsevol eventualitat. Per exemple, quan per motius de feina a casa (trasllat als Hostalets de Balenyà), vam haver de comprar un segon cotxe, un Fiat 1, en Josep ens va deixar els diners, i els hi vam anar tornant mensualment. Nosaltres, en canvi, ben poca cosa vam poder fer per ells. Això sí: l'Aurora, que sempre va molt recta com a professora, va ser instructora particular de l'Andreu, quan era ben jovenet”.*

En conclusió -diu **José Antonio Pozo-** *“no em podem dir res dolent, sinó ben al*

contrari. Per a mi, en Josep va ser una molt bona persona, comprensiva i que sempre sabia trobar les solucions als problemes o a situacions que es podien donar. Tenia molta experiència en moltes coses, i ens aconsellava en moltes matèries, sempre amb bon criteri i encert. Tenia com un do per aquestes qüestions, tenia un gran poder de decisió i mostrava una gran seguretat en ell mateix. No divagava en les coses, sempre anava al gra”.

Per tant, l'empatia; és a dir, la capacitat de posar-se en la situació de l'altre, també era un valor del qual **Josep Vigué** tenia integrat a la seva manera de fer i de viure. La seva filla **Teresa** en posa un altre exemple. “*El 2010 vaig emmalaltir, i vaig haver d'estar ingressada a l'hospital, a Vic, durant un mes, i un altre mes sense sortir de casa. Recordo que pensava que ell, el pare, era l'acompanyant idoni per a un malalt, si més no per mi, perquè sempre em demanava què em feia falta, i m'ho deixava fer. Si li deia que tenia son, em deixava dormir; si li deia que tenia gana, em donava menjar... També en aquells moments la nostra sintonia era perfecta”.*

*“El dia que vaig fer 25 anys a l'empresa, li vaig anar a comunicar a en Josep, i ell, molt carinyós, li va dir a la seva néta Maria, que era al despatx amb ell: ‘En Lluís és tan bon noi ara com el dia que va començar’. En Josep era sempre correctíssim, sempre era tot un senyor, no només perquè sempre anava vestit impecablement sinó sobretot per la forma exquisida, correctíssima, de saludar i tractar la gent”, resumeix **Lluís Cabanas**.*

Aquesta voluntat d'ajudar els altres, d'ajudar els necessitats, molt probablement tingués a veure amb la seva formació religiosa, però probablement (tant o més) també amb el fet d'haver passat penúries de jove, cosa que li servia per valorar en la justa mesura aquell que l'ajudava a ell o els de casa seva.

*“Així és -confirma la **Teresa**- El pare recordava la infantesa com una referència i una motivació per tirar endavant. Em consta que les lleties no li agradaven perquè li recordaven allò que sempre havia de menjar de petit, les guixes. El pare deia que la seva mare anava a rentar roba a Gallisans per guanyar alguna cosa i poder menjar. I un dia, cansada com estava, els seus fills, tots reunits, li van dir: ‘Mare, no hi aneu, avui!’ I ella els va fer cas i no hi va anar”.*

En aquest sentit, per a **Josep Vigué**, la figura de la seva mare, **Pepeta Verdaguer**, va ser un referent de bondat. “*La seva mare, per a ell, era una referència absoluta, com un exemple de persona íntegra, entregada i honesta”, diu en **Miquel**. La **Teresa** ho corrobora al cent per cent. “*La iaia, per a ell, era com un ídol*”.*

Molt diferent era la relació (com ja s'ha comentat) de **Josep Vigué** amb el seu pare. Així l'explica l'**Andreu**. *“L'avi tenia una certa gelosia del seu fill. En comptes de sentir-se orgullós de tot allò que aquest feia, a base d'empenta i ganes, li posava les coses difícils, i el pare, com més difícil l'hi posaven, més valent era. Potser això el va ajudar a sortir com va sortir. Tant et pot ensorrar com et pot fer més fort. Com diuen, el que no et mata, et fa més valent...”*

En un altre àmbit, la capacitat de perdó, una virtut molt lligada amb la generositat, també adornava el caràcter de **Josep Vigué**, per altra banda, una persona seriosa i que feia respecte. “A pesar de totes les que li havia fet passar, quan el pare va estar malalt, en Josep sempre venia a veure'l”, expliquen la **Montserrat** i la **Dolors**. A aquest comentari s'hi suma **Maria Rosa Raurell**, en els termes següents: *“En Josep mai no va mostrar rancor cap al seu pare. Una vegada aquest, ja de gran, va quedar bloquejat, sense sortida entorn de la plaça de l'Ajuntament amb el Seat 600 de color blau que conduïa, i qui el va socórrer? En Josep...”*

“Crec que sí, el pare tenia una capacitat de perdó important. Li havien fet jugades, i a pesar de tot podia tenir una relació correcta amb qui li havia fet”, diu l'Andreu. “Quan tens discussions amb algú, jo ara em plantejo que, des d'un punt de vista egoista, no podem tenir allò dins permanentment perquè ens fa molt de mal... Per tant, aconsegueixes oblidar-ho. Un dia m'ho deia un senyor gran amb unes altres paraules. ‘Si algú t'ha fet mal i li demostres ressentiment, li estàs donant satisfacció. El que li farà més mal serà la indiferència, i tu no et faràs mal'. El pare era d'aquesta manera. No l'havia sentit mai parlar malament de ningú. No era rancuniós ni venjatiu”

D'altra banda, la **Teresa** remarca que *“el pare tenia un esperit familiar molt remarcable. Treballava sense parar per tal que als seus fills no ens faltés res. Es passava la setmana treballant. El diumenge era l'únic dia que descansava una mica. Això sí, ens havíem d'aixecar tots a l'hora que ell ho fes. Recordo que, de petita, de vegades jo m'aixecava i me n'anava a estirar-me al llit dels pares”*.

A l'àmbit personal i professional, **Josep Vigué** tenia una autoconfiança i una determinació cap a l'èxit més que remarcables. Així ho resumeix l'**Andreu**. *“Has de creure en allò que fas. Per exemple, el pare estava convençut que a Gallifa feien el millor fil i que tenien el millor director. I igualment en el despatx: estava convençut que hi fèiem les coses més bé que els altres, sense fer-ne ostentació, és clar. Aquesta autoconfiança, juntament amb la constància, pot ser la clau de l'èxit”*.

“Crec que se sentia orgullós d'haver fet el que havia fet a la feina, però no ho

proclamava ni els cercles més íntims”, hi afegeix la **Teresa**. “*El fet de veure que l'empresa progressava i es consolidava era motiu de felicitat i satisfacció per a ell. També estava molt content que els seus fills hi treballessin. La Lurdes volia passar desapercebuda, no volia cridar l'atenció per cap motiu*”, afegeix **Pere Sellés**.

L'ambició ben entesa, l'afany per fer les coses cada vegada millor, va ser un altre dels trets que van configurar la imatge personal i professional de **Josep Vigué**. “*No hi ha dubte que ell sempre va tenir ambició per ser algú, per millorar*”, comenta el seu amic **Joaquim Darnés**. **Sellés** afirma amb rotunditat que “*tot el que va aconseguir a la vida, s'ho va treballar de valent*”.

Aquesta ambició i aquesta exigència per fer les coses ben fetes, igual que la constància diària, va ser un element contagiós. “*Jo no he viscut mai un aire d'imposició per part del pare -comenta l'Andreu. Ell sempre va ser més que generós amb nosaltres, penso que el benestar dels seus fills li importava molt, i tot el que feia estava encaminat a aquest fi. Jo, a la feina, no vaig tenir mai la sensació d'un superior que em manava, sempre em vaig sentir còmode al seu costat. Vam treballar molt de costat sempre, des d'un respecte mutu. Totes les enganxades que vam poder tenir van ser sempre per la qualitat de la feina, és a dir, amb un objectiu comú. No vam tenir discrepàncies, ni amb el tema del poder ni amb res que no fos el que he comentat*”.

En aquesta mateixa línia, la **Teresa** assevera que “*li agradaven les persones amb ganes i empena. La Susanna Murillo, la persona que va venir a la gestoria per substituir-lo quan la malaltia ja no el deixava rendir a la feina, el va saludar de manera molt decidida i efusiva en un lliurament de paneres per Nadal (devia ser el 2013 o 2014), i li va arrancar un somriure*”.

I continua la **Teresa**. “*Crec que, en general, el pare era una persona amb molta vista. Deia que segons com veia caminar una persona, podria dir com era, amb l'afegit que, arran de la seva malaltia, de vegades arrossegava els peus en caminar i llavors ell deia. I pensar que jo deia que podia determinar com era una persona segons si caminava d'una manera o d'una altra...*”.

Tant la seva germana **Dolors** com el l'excalde i antic veí **Ramon Trabal** expliquen que en **Josep** repetia en molts àmbits la frase: “*Que hi vegin i que hi vagin*”. Tota una declaració de principis.

Conscientment o inconscientment, el cert és que **Josep Vigué** va ser un líder natural. “*Sens dubte, en Josep tenia dots de lideratge. De seguida, veia la manera*

d'organitzar les coses, de posar cadascú al lloc que l'hi tocava", afegeix **Trabal**. Els líders, per norma general, solen ser persones intel·ligents. **Josep Vigué** n'era un paradigma. Així ho explica **Arcadio Delgado**. *"En Josep tenia una memòria prodigiosa i una habilitat per al càlcul matemàtic brutal. Calculava mentalment a una gran velocitat i mai no s'equivocava".*

I afegeix encara: *"En definitiva, en Josep va ser un home emprenedor que va aconseguir allò que es va proposar a la vida. Diria que era un home d'una gran intel·ligència pràctica, amb do de gents, i molt molt treballador que va tenir el contrapès ideal en la seva dona".*

Com a conseqüència de la implicació en la feina, que va ser permanent i total, **Josep Vigué** va fer diners. La relació que va tenir-hi, l'explica l'**Andreu** a través d'una cita televisiva. *"Sempre recordava una frase que havia escoltat a la televisió, en una entrevista a un empresari, que va dir: 'El més important de tenir diners és que quan t'aixeques per anar a treballar no hi has de pensar'".*

"Quan estàvem més desfogats econòmicament –incideix l'Andreu-, ell em deia: 'No treballis tant!', però clar, no treballaves per diners, ho feies per donar el servei al qual t'havies compromès, com ell ens havia ensenyat sempre. Mai no parlava de diners quan parlava del negoci, parlava de servei. Després les coses ja van venint".

"Va fer diners, però mai no va treballar per això. Ell se sentia ple i realitzat, com a bon cristià, d'ajudar els altres", diu **mossèn Vila**.

Maria Rosa Raurell incideix en la mateixa qüestió. *"Els diners? Eren una conseqüència de la feina. Mai no van ser per a ell la prioritat. Allò que a ell li agradava era servir els altres, trobar solucions que altres no sabien o no volien trobar. Va arreglar papers per a la jubilació a moltes persones, recorrent a totes les estratègies, buscant testimonis per exemple".*

"Exactament –corroborava Arcadio Delgado-. La satisfacció de la feina ben feta era per a ell el més important i se sentia especialment orgullós pel fet de veure els tres fills integrats a l'empresa, a la qual donarien continuïtat".

La rectitud i la coherència van ser altres components remarcables a la vida de **Josep Vigué**. *"Tenia una capacitat de síntesi molt remarcable, era molt recte. Tan recte que no es podia permetre cap línia torta. Quan notava el menor símptoma de falsedat en algú, hi tallava en sec. Fins i tot, els darrers dies li va donar consells a l'Andreu en aquest sentit. 'Vigila amb això, o amb allò...', relata mossèn Vila. "A més, tenia una gran seguretat en ell mateix, sempre va ser coherent".*

*"L'avi va ser una persona pragmàtica, molt objectiva, cosa que implicava que no pogués canviar d'opinió cada dos per tres. Si ho feia, ho havia de fer molt a poc a poc, de manera totalment segura", comenta el seu nét gran, **David**, fill d'**Andreu Vigué** i **Glòria Terricabras**.*

Josep Vigué, és obvi, va ser una persona forta, amb determinació, coratge i empena. Però com a humà que era, també va haver de viure situacions molt dures... fins i tot per a algú com ell, tan equilibrat i tan poc donat a exageracions sentimentals, ni per bé ni per mal.

*"Jo el vaig veure plorar amb sentiment per primera vegada després de la mort del seu pare, a la seva habitació, amb la relació tan difícil que van tenir. Em va sorprendre molt. Mai no es va desentendre del seu pare quan aquest va emmalaltir. Crec que al final van normalitzar la situació i van acabar essent amics i tot", comenta l'**Andreu**.*

En **Miquel** explica dues altres situacions dramàtiques, amb plors inclosos, de son pare. *"Una, quan va morir la seva mare. Em va sobtar molt: Jo era a la cuina i el vaig sentir plorar com si fos un nen petit. Una altra vegada va ser amb motiu de la mort de la meva mare, el 1994. Va quedar molt fotut".*

La **Teresa** explica que la mort prematura, als 20 anys, del seu nebot **Moisès Traveria**, fill de la seva germana **Dolors**, també el va colpir fortament. D'altra banda, afegeix, també el va veure plorar quan *"li vaig prometre que el mes de setembre del 2007 deixaria de fumar. Es va alegrar tant que, fins i tot, va plorar. Ell, com la mare, mai no va fumar. Bé, sí, el dia de la meva primera comunió va fumar un cigarret, cosa inaudita".*

En **Josep Vigué**, entregat com estava a la feina i a la família, a la família i a la feina, tenia poc temps per a l'oci. El seu fill **Miquel** ho explica així: *"Gairebé no veia mal la televisió: només, en tot cas, les notícies i algun documental. Això sí, li agradava molt llegir Pla o Verdaguier, però igualment he de dir que sempre comentava que el castellà era preciós. També va ser un lector fidel de La Vanguardia, però vaja ell vivia per la feina totalment. De fet, del futbol evidentment sabia qui era en Cruyff, però probablement no en Sotil o en Neeskens (jugadors del Barça dels anys setanta). L'esport no li deia res. Amb la mare, va venir un dia a veure'm jugar a futbol quan jo jugava amb el Lacambra. El cert és que jo tampoc no volia que vinguessin, per si em feia mal, per no donar-los motiu de preocupació".*

En contrapartida, *"de la mateixa manera que no em venia a veure a jugar a futbol, sí*

que, en canvi, ell i la mare no es perdien cap concurs de sardanes, en què el meu germà i jo preniem a part a diferents pobles de l'entorn. També em consta que li agradava que jo fes teatre, i en concret els Pastorets, cosa que faig des dels deu anys. Ell, crec, havia fet d'apuntador. El cas és que la mare també estava especialment orgullosa d'aquesta faceta meva”.

La **Teresa**, de la seva banda, recorda haver acompanyat son pare a buscar bolets. “En sabia, hi tenia habilitat”. Afegeix que també li agradava molt jugar a dòmino, sobretot a La mentida. “Recordo que els diumenges a la tarda anàvem ell i jo a buscar xurros a Manlleu, o a casa de la tieta Dolors, a Sant Hipòlit mateix, on vèiem alguna pel·lícula”.

D'altra banda, **Arcadio Delgado** diu que a en **Josep**, “li agradava molt la poesia: Jacint Verdaguer, Antonio Machado...”. El seu amic **Pere Sellés** també confirma la debilitat de **Josep Vigué** per **mossèn Cinto**.

És evident que, malgrat tenir molts valors (dels quals va fer gal·la moltes vegades al llarg de la seva vida), **Josep Vigué** no era perfecte i, per tant, també podia tenir algun defecte. L'**Andreu**, per exemple, explica que a pesar que son pare era una persona extremament generosa, mai no era de felicitar per la feina ben feta al despatx. “Estava content, però no era d'afalagar ningú. Jo tampoc no ho esperava. De vegades, jo m'hi trobo amb els meus fills, i els dic: ‘No us de felicitar per haver fet les coses bé, això és el normal. Jo us he de renyar quan feu les coses malament’. És una mica de l'educació que hem rebut. Hem de ser agraïts, hi ha moltes maneres d'agrair a una persona a la feina: li dones confiança. En contrapartida, tampoc no es tracta d'anar renyant tothom. Això també ho heretes”.

“Un defecte d'en Josep? –es pregunta **Maria Rosa Raurell**. “Pensava de vegades que tothom havia de tenir la mateixa capacitat per veure les coses i les solucions que ell, i això -és clar- no sempre era possible; de fet poques vegades, perquè ell era molt espavilat, molt llest”. **Joaquim Darnés**, amic íntim, diu: “Si li he de trobar algun defecte, i igualment m'ho atribuiria a mi mateix, diria que el caràcter. Sovint, xocàvem i discutíem, però al cap de deu minuts ens abraçàvem i ja tornàvem a ser tan amics com el primer dia”. “Així és, en Josep tenia el caràcter fort, quan convenia”, confirma **mossèn Vila**.

En **Josep** mai no va renunciar als seus orígens, sempre va recordar d'on venia. En aquest sentit, com diu **mossèn Joan Vila**, “estava molt del Cor de Maria, dels claretians. Me'n parlava sovint, i els agraià molt la formació que li van donar. D'altra banda, ell em deia: Jo crec en Déu i per això vaig a missa. Que cada capellà la faci a la seva manera”.

'EL PELUT', EL COMPROMÍS DE L'AMISTAT

Josep Vigué i **Joaquim Darnés** van ser dos bons amics gairebé des del moment que es van conèixer, treballant a Gallifa. El mateix **Darnés** i **Andreu Vigué** expliquen amb detall una situació relacionada amb la fàbrica Ymbern, coneguda popularment com *El Pelut*, que va intensificar –si això era possible– la bona relació amb en **Josep**.

Darnés en dóna detalls: *“L’any 1990, les coses anaven mal dades a Gallifa. Jo m’hauria pogut jubilar, però en Trigueros i en Josep em van dir si m’interessaria anar com a director al Pelut, a Ymbern SA. Jo mateix em vaig convèncer, però al cap de poc temps d’entrar-hi ja li vaig dir a en Josep. “He marxat del foc per anar a parar a les brases...””*.

I continua explicant... *“No em vaig equivocar gaire, perquè l’any 1993 l’empresa va fer concurs de creditors. El Banc Bilbao em va demanar què volia fer. En Josep em va preguntar si em veia amb la capacitat suficient com per reflotar l’empresa i seguir endavant. Li vaig contestar que sí, i així va ser: vam començar de zero. La nova societat, Filatures Gester SL, es va constituir el març de 1994, al 50% entre en Josep Vigué i jo mateix. Als Ymbern, família empresària de Mataró, i al mateix Banc Bilbao els va semblar bé”*.

Amb la il·lusió per bandera i fent-se costat l’un a l’altre, van haver de comprar

cotó i, és clar, fer-se càrrec de les nòmines de tot el personal, uns 40 treballadors. *“Recordo que parlant amb els responsables del Banc, em van dir que ‘en Vigué amb nosaltres té barra lliure’ pel que fa a accés als crèdits que fossin necessaris”.*

Com a anècdota, s’ha de dir que **Vigué i Darnés** van contractar un cosí dels Marsal de Gallifa, **Carlos Marsal**, com a venedor de fil. Coses de la vida.

“La nostra aventura va durar fins a l’any 2006, vam aguantar fins que vam poder. Cada mes fèiem balanç, avaluàvem les pèrdues i els beneficis. Un dia, dinàvem al Montecarlo, a Vinyoles d’Orís, amb el senyor Trigueros, i ens va recomanar que, vista la situació que hi havia, el millor per a nosaltres era plegar. Li vam fer cas, i aquesta és una lliçó que m’ha quedat per a tota la vida. ‘Val més saber tancar una empresa que saber-la posar’. Vam ser els últims a tancar, perquè fèiem fil de fantasia, una delicatessen. Com a anècdota, vull explicar que una antiga treballadora de la fàbrica, l’any 2016 ens va dur a casa un pollastre com a gratitud”.

Sobre el mateix fet, l’**Andreu** recorda que “en Darnés estava a Gallifa, on tots dos havien treballat molt de temps junts i tenien molt bona amistat. El pare li va dir d’anar a El Pelut, a Orís, on tindria bones expectatives. El pare així ho pensava perquè eren clients nostres del despatx. Però les coses van fer que El Pelut petés abans que Gallifa. Aleshores, el pare tenia cert càrrec de consciència i va demanar als amos de la fàbrica, que estava tancada, de poder ocupar-la per treballar-hi. Va buscar diners per obtenir finançament i la va fer funcionar. Ell i en Darnés van muntar una societat a mitges. D’aquesta manera, el seu gran amic Darnés va poder arribar a la jubilació amb unes bones condicions... A sobre, hi van guanyar diners, i van comprar la fàbrica d’El Pelut. Però el benefici va ser de rebot. S’ho va passar molt bé, van fer reviure la fàbrica i va ser molt feliç amb aquesta experiència. No es va comprar la fàbrica per guanyar-hi diners, sinó per ajudar un amic. En Darnés l’aprecia moltíssim. Sempre diu que si el pare hagués necessitat un ronyó, l’hi hauria donat. Tots dos tenien caràcter, eren com la pólvora i discutien, s’enganxaven... Però al cap de poc, tornaven a ser tant amics. Tenien molta complicitat”.

Com a colofó d’aquesta història, s’ha de significar que la colònia Ymbern El Pelut va ser declarada Bé Cultural d’Interès Local, pel Consell Comarcal d’Osona el 2008, a petició de l’Ajuntament d’Orís.

LA VIUDETAT I LA NOVA VIDA

*“Les Noces de Plata d'en Josep i la Lurdes, a Sant Miquel, les vaig oficiar jo”, recorda mossèn Vila. Les Noces d'Or, tristament, no van arribar perquè la **Lurdes**, com a conseqüència d'un càncer, va morir l'any 1994. La seva filla Teresa recorda que “la mare, abans de morir, em va deixar dos missatges molt clars: ‘Cuida el teu pare’ i ‘No discuteixis amb els teus germans’”.*

Una altra Teresa, **Teresa Riu** en aquest cas, recorda: *“Quan va morir la Lurdes, poc després que el meu marit Antonio, vaig anar a donar el condol a en Josep, i li vaig dir que comptés amb mi per tot allò que necessités... A la missa-funeral, vaig recitar un poema que havia escrit especialment per a l'ocasió la Lola de la Barnoia. En recordo un fragment:*

*“Catequista aquí a la Terra
També ho seràs al cel.
Quan ha arribat la teva hora
Has tornat a Sant Miquel”*

“En Josep em va dedicar unes paraules per aquest fet. ‘Quin valor que has tingut, Teresa!’”.

No en quedava una altra que continuar endavant, continuar fent camí. En **Josep** va continuar vinculat a la feina, però amb un matís que explica en **Miquel**. *“El*

pare, amb la mort prematura de la mare, va aprendre una trista lliçó i al cap de poc temps ens va dir que es jubilaria als 60 anys”.

*“Ens va reunir a tots –diu **Lluís Cabanas-**, ho recordo perfectament, i ens va dedicar unes paraules. ‘Us agraeixo molt a tots la vostra feina d’aquests anys i us demano que el mateix que heu fet per mi ho feu per l’Andreu’. De totes maneres, ell va continuar venint pel despatx cada dia”.*

A tot això, en **Josep** va convertir **Dolors Marsó** en la seva companya de viatge fins al darrer dia. Es van casar l’any 1995, al santuari de la Mare de Déu de l’Ajuda, a Balenyà.

*“Va passar molt de temps remodelant La Baga. Nosaltres (els tres fills) l’ajudàvem els dissabtes, netejant els bosc. Sempre ens hi acompanyava en Darnés. Se’l veia feliç”, relata en **Miquel**. “Ja feia temps que ell deia de comprar una casa de camp, una masia. N’havia vist unes quantes, però tenia predilecció per La Baga. El pare se les va enginyar, va saber moure els fills, per despertar l’interès dels amos de vendre”, explica l’**Andreu**.*

La Baga.

De mica en mica, sense pressa però sense pausa, La Baga es va anar reformant fins a presentar un aspecte magnífic, i conservant les arrels i l'estructura original.

Mossèn Vila rememora que *“quan vaig sortir de Sant Hipòlit, vam mantenir el contacte. Jo anava al despatx a fer la declaració de la renda, i després anàvem a La Baga a parlar una mica de tot. També ens vam trobar en els sopars dels Quintos de la comarca, malgrat que jo no vaig fer la mili però m'hi convidaven com a capellà per dir la missa. A en Josep li feia una il·lusió enorme comprar La Baga. Allà hi va trobar un lloc on passava estones fantàstiques, a gaudir dels petits detalls de la vida, com per exemple anar a buscar els ous de les gallines”*.

Lluís Cabanas també destaca la il·lusió de **Josep Vigué** per La Baga. *“M'ho feia saber personalment. Com que ell sabia que a mi m'agraden molt els horts, un dia m'hi va dur, juntament amb Melcior Paxau i Joan Nardi. Ens va ensenyar el galliner, el roure... Se'l veia molt content. A l'hora d'ensenyar-me l'hort, em va dir: 'Això t'agradarà molt, Lluís'. Ell sovint recordava que de petit havia hagut de treballar a camps de La Sabrosa, al pont de Malagana”*.

El procés de reconversió de La Baga.

UN AVI ENTREGAT ALS NÉTS... I A LA BAGA

*“L’avi tenia predilecció per la canalla”, sentència **Maria Vigué**, néta d’en **Josep**. El cert és que a La Baga, en **Josep** va passar temps molt feliços. I sí, la canalla sempre li havia agradat, i els néts, d’una manera molt especial. Tots ells recorden que al seu avi se’l veia feliç quan els tenia a prop.*

*El nét gran, **David Vigué**, recorda que “moltes vegades, l’ajudava a tapar els arbres de La Baga perquè no hi anessin els ocells. Això sí, sempre que l’ajudava, discutíem, però a la nostra manera. En una altra ocasió, jo li vaig ensenyar informàtica, i una vegada va saber les quatre coses, ho anava repetint per tal que no se li oblidés. I no li agradava, perquè ja no ens podíem discutir...”.*

*Generalment, les discussions entre l’avi i el nét gran eren banals, sense més transcendència, però... “Una vegada –relata en **David**- ens vam enfadar molt fort. Era per Sant Joan, l’any 2002. L’avi em va dir que havien comprat un zing-zing, 55 euros en petards. ‘Fins al vespre no els toquis’, em va dir ell, però no vaig esperar tant, i això no li va agradar. Ens vam enfadar molt fort l’un amb l’altre. Jo em vaig recloure a l’habitació de les joguines, a La Baga, mentre que ell va agafar un aixadell i se’n va anar a arreglar els marges”.*

Després d’un compàs d’espera... “A la tarda, em va portar a tennis, i jo sempre li solia agafar monedes del seu cotxe per comprar-me una pasta, però aquell dia no li

vaig voler dir res i no n'agafava cap, de manera que va ser ell qui em va dir: 'David, agafa algun cèntim'. Estàvem tots dos molt tristos. Havent sopat, vam parlar, ens vam demanar perdó i vam plorar tots dos. Va ser l'única vegada que vaig veure l'avi plorar. Ell va entendre que el que jo volia era que sabés que em sentia molt afortunat pel que tenia. Li vaig dir a l'avi que estava content que em comprés els petards, però per tirar-los a qualsevol hora, i amb ell al costat. Aquell dia l'avi ho va saber entendre".

I continua explicant. "Va ser un punt d'inflexió i per bé: encara ens vam tenir més confiança de la que ja ens havíem tingut sempre. Ell va veure que jo volia que -més enllà que tingués set, vuit anys o dotze-, ser tractat d'una manera diferent: ni de petit mai no em va agradar que em diguessin el que havia de fer, ja ho veia jo. Li vaig dir que jo m'havia d'equivocar per mi mateix, perquè això forma part del procés, és la manera d'aprendre de les coses".

*El lligam entre **Josep Vigué** i en **David** sempre va ser intens, fort. "No ens vèiem sovint, però sí que he de dir que quan jo tenia un problema venia a La Baga a parlar amb l'avi o bé amb la mare de la meva mare (tots dos falten ja). Ho feia no només per la confiança, sinó també perquè l'experiència hi fa molt. La mateixa experiència fa que hi hagi confiança. De l'àvia Lurdes en recordo molt poca cosa. La sopa de pistons que preparava, i que ens menjàvem en vaixel·la amb motius de color blau, ja no l'he vista més, però me'n recordo. Jo a l'avi l'idolatrava, perquè sabia que havia sortit i emergit d'una situació molt precària. Més que qualsevol cosa, el que li agradava era anar a caminar fins a l'antena, a La Baga. Era autoritari sense ser-ho, tenia un aire diferent. Sabia trobar el punt mig i et convenia, tenia aquest feeling amb la gent".*

El recorda com una persona "altruista, molt altruista i ambiciosa a la vegada. Va ser una persona que tocava de peus a terra, pragmàtica. Al mateix temps, l'avi també feia volar coloms, això potser és el que la gent coneix menys d'ell. Era una persona molt creativa".

*A en **Josep** li agradava confessar-li històries de la seva vida a en **David**, com si fossin contes, però amb la diferència que no eren ficció, eren realitat. "Em relatava episodis de la seva infantesa, de la relació amb el seu pare, dels jocs que jugava de petit (el bèlit, la roda de ferro...). Coses no transcendents, però no en puc donar detalls perquè li vaig prometre que això quedava entre nosaltres. Ens vam prometre explicar-nos moltes coses, ens vam donar la mà com si fos una cosa seriosa, molt seriosa, tots dos ho vam entendre així".*

La **Maria** recorda que a *“l’avi li agradava molt el joc de la Mentida, en el dòmino. Amb en David, quan anàvem a La Baga, era sopar i després jugar-hi amb ell. Igualment, li encantava anar a collir maduixes al bosc. També li agradava molt el llatí, sempre ens en deia frases. Crec que n’havia impartit classes, de jovenet. Recordo també que sempre deia que al cel es parlava castellà”*.

La néta gran remarca del seu avi dues facetes. *“Tenia una gran habilitat per a les matemàtiques i, al mateix temps, tenia facilitat per les llengües. Va escriure un poema de La Baga. Era una persona amb la lògica de les matemàtiques i amb la passió de les lletres, dels poemes, per exemple”*.

El poema en qüestió fa:

La Baga,
Masia blanca i callada,
presonera dels pins al teu costat,
reina del bosc tan coronada.

Plora als teus peus cercant una posada,
la filla del torrent que en vell abraçat,
s’ha endut les flors del teu veïnat,
i t’ha deixat tota sola i trastornada.

I encara subratlla una altra dualitat: *“Era una persona juganera. Tenia també els dos aspectes: més que seriosa a l’hora de fer la feina; i molt divertida a l’hora de jugar i de passar-ho bé. Era una persona molt responsable, carinyosa, exigent però tant o més amb ell mateix que amb els altres. Amb una excepció, els néts, com de fet, fan la majoria d’avis. Suposo que l’exigència va ser un dels trets que li van permetre aconseguir el que va aconseguir. A més, era intrèpid”*.

Resseguint la memòria, explica la **Maria** que *“quan vaig començar al despatx, amb 16 anys, em va col·locar amb ell, al seu costat. Vaig passar molts matins amb ell. Una frase que em deia era que valorava que les persones sabessin adaptar-se a les situacions. Un dia jo no volia fer una cosa, però la vaig acabar fent, i ell em va felicitar: ‘Veus, Maria, està bé, en aquesta vida no hem d’obsessionar-nos’. Em feia veure que en totes les situacions hi ha més punts de vista que el d’un mateix. Ell estaria orgullós i satisfet de veure que molts membres de la família treballen a la gestoria. Ho va donar tot per aquesta empresa”*.

I resumeix el caràcter del seu avi amb aquestes paraules. *“Era molt humil, molt*

empàtic, molt humà. Li agradava ajudar la gent. Es podia ofendre o enfadar-se molt de pressa, però també perdonava molt ràpid: no era rancuniós”.

Els fills d'en **Miquel** i l'**Eva Mercader, Isaac** i **Gil**, també s'emocionen en parlar del seu avi. L'**Isaac** comença explicant “*una imatge que tinc gravada. Un record inesborrable que m'emporto de l'avi és el d'un dia que, de molt petit vaig anar al seu despatx. Em va dir si necessitava qualsevol cosa de material, i em vaig quedar mirant uns pocs segons una ploma de fusta que tenia a sobre l'escriptori, gravada amb el seu nom. Em va demanar si m'agradava, li vaig contestar que sí, i me la va donar. “Té, és tota teva!”, em va dir, i encara la guardo”.*

En el mateix sentit, rememora que “*les preguntes que et feia sempre estaven relacionades amb els estudis. “Com van les notes i els estudis, Isaac?”, em preguntava. Et deia que havies d'estudiar, que era important, però la matèria que escollissis ja era cosa teva”.*

També recorda l'**Isaac** que “*amb els pares vam estar vivint a La Baga, un parell d'anys, i recordo perfectament que li agradava molt parlar amb nosaltres, ens feia pessigolles, ens xinxava. Més tard, quan nosaltres ja vivíem a Sant Hipòlit, anar a la Baga ja ho associaves amb veure l'avi. Quan hi anàvem, no el trobaves mai aturat, sempre estava fent alguna cosa enfilat en algun hort...”.*

I afegeix: “*Quan van passar de La Baga al pis de Sant Hipòlit, ja no era ben bé el mateix, tot i que mai no va perdre les ganes de riure i de jugar amb nosaltres. Això no ho va perdre mai. Per això, m'estranya quan sento el pare o la tieta dient: quines esbroncades que ens feia l'avi...!”, i és que jo no el vaig veure mai enfadat, mai, ni un sol cop. Mai no ens renyava ni el vaig veure enfadat, sempre tenia un poema a punt per recitar-te. Quan a casa, alguna vegada no vull menjar alguna cosa, els pares em diuen: ‘Si et sentís l'avi Josep, veuries com t'ho menjaries ràpid...’”.*

En síntesi, **Isaac Vigué** té molt clar què representava i representa el seu avi patern. “*Definitivament, l'avi és una referència, un model constant per a nosaltres. Molt bona persona, per sobre de tot. Quan ets petit, sents les històries de l'avi, i no els dones tan valor, però conforme et vas fent gran i t'hi poses a pensar, t'adones del grandíssim mèrit de les coses que va aconseguir”.*

En **Gil**, per part seva, destaca del seu avi que “*era una persona amb molta humanitat, estava molt atent als altres per ajudar-los en tot allò que podia. També recordo que sempre que venia a veure'l, a l'hora de marxar, em donava uns caramels molt concrets, blancs i vermells, eren molt bons. Li vaig dedicar un premi estatal de*

matemàtiques que vaig guanyar quan feia cinquè de Primària. Havíem d'anar a un concurs a Frankfurt, però al final hi va haver problemes i no hi vam anar. El darrer record que tinc d'ell és veure'l somrient".

També els néts que li va donar la seva filla **Teresa** amb **Xevi Surinyac**, **Martí**, **Lurdes** i **Glòria**, tenen ben present la figura de **Josep Vigué**. En **Martí** diu: *"Recordo que era una persona molt intel·ligent, per com parlava i per les coses que feia. Tinc molts records de La Baga amb ell, sempre anàvem a fer voltes amb el tractor de tallar gespa i a buscar maduixes. Hi anàvem sovint, i ho passàvem molt bé, ell també. Anàvem sovint fins a l'antena de La Baga, a dalt la muntanya. Valoro d'ell que va saber créixer pel seu esforç, no a costa d'altra gent".*

La **Glòria** i la **Lurdes** se sumen als comentaris del seu germà. *"Jo era molt, molt petita, quan anàvem a La Baga, però recordo que era una persona molt generosa, bona persona, junts anàvem a buscar els ous de les gallines, a tocar els gats..."*, comenta la **Glòria**. *"Era una persona molt amable i riallera. Sempre ens feia el que ell en deia l'haraquiri, consistia a agafar-nos els braços i fer-nos pessigolles"*, remata la **Lurdes**.

LA CRUELITAT DEL DESTÍ. L'ALZHEIMER

La vida, en l'etapa final, va ser cruel per a **Josep Vigué**. Perquè si una persona ha tingut sempre una memòria prodigiosa i destacadíssima es queda, a la recta final de la seva existència, sense aquesta memòria com a conseqüència de l'Alzheimer, no hi ha dubte que aquest és un exercici de crueltat. Ho és sempre, sense excepció, però en aquest cas d'una manera especial.

“La malaltia, molt cruel, van ser cinc anys. Va coincidir amb la meva separació, el 2009, al cap de poc li van diagnosticar l'Alzheimer. Finalment, va morir amb 78 anys, el 2014”, explica l'Andreu. “Va ser complicat, perquè ell va trobar que defallia, crec que en va ser conscient fins a darrera hora. L'últim temps que va venir pel despatx rebia visites als matins, i em feia entrar a mi, per tal que no se li escapés res. Ell no havia de desistir de ser el cap, i a més tenia el seu fill al costat com a reforç. No havíem parlat mai de fer-ho així, però se li va ocórrer així, i ja va anar bé”.

I continua explicant: *“El pare va viure amb una gran fe, del primer fins al darrer dia. De fet, el dia que va rebre l'extremaunció, va demanar ell mateix per ser confessat i per rebre la comunió. La gent amb fe porta les desgràcies d'una altra manera. La desesperació no és la mateixa, tenen una pau interior que influeix. El pare ho tenia, i la mare encara més. La mare el va ajudar molt a mantenir aquesta fe”.*

I encara un altre detall. *“Quan estava malalt i jo l'anava a veure, com que ell sabia*

que sempre anava de bòlit per la feina, em deia: 'Andreu, fes, fes, no perdís el temps que tens feina'. Això fins mig any abans de morir. Tenia el concepte de la feina molt ficat dins seu”.

En **Miquel** confessa que “va ser colpidor veure’l patir aquesta malaltia, quan al llarg de la seva vida la seva memòria havia estat sempre espectacular. És una malaltia molt cruel. Ell, sempre molt viu i hàbil, quan se li acostava algú i no en recordava el nom, se n’escapava de la següent manera. Quan la persona en qüestió li demanava: ‘Josep, saps qui soc?’, ‘Com em dic?’, el pare responia: ‘Que t’has canviat el nom? Eh que no?, així tens el mateix nom de sempre...’. Penso que, per la seva malaltia, malgrat ser tan creient, li feia pànic haver de dependre d’altres... Per sort, no podia veure la realitat al seu voltant, que necessitava de terceres persones, si no ho hauria passat molt malament”.

Josep Vigué, amb Andreu i Miquel.

*“Una vegada malalt, el pare mai no es queixava de res davant de ningú. A més, crec que no temia la mort (igual que la mare) per la fe que tenia”, explica la **Teresa**. “Era una persona molt humana. Els últims records que tinc del meu pare lúcid els*

extrec de les nostres converses en els esmorzars que dia rere dia fèiem als matins”, afegeix, per continuar comentant que “afectat per l'Alzheimer, el pare va deixar de parlar de la seva mare i de la nostra mare. Vaig començar a sospitar que alguna cosa li passava quan, des del seu despatx, em telefonava i em preguntava: “Teresa. Quin dia és avui?”, i això que tenia un calendari al seu despatx. Una altra vegada va perdre la clau del cotxe i després que tots la busquéssim durant mitja hora o més, va dir: ‘Ai, mira-la, la tinc a la butxaca’. Recordo que, per la malaltia, de vegades anàvem a veure'l al pis, i ell el que feia era començar a llegir el diari. El dia 8 de setembre, estant ja ingressat a l'Hospital Sant Jaume de Manlleu, la germana Carme li va portar una estampeta de la Mare de Déu de la Gleva. Jo li llegia el text i ell va començar a cantar la cançó”.

Per altra banda, **Josep Vigué** i **Antonio Hernández** van ser molt bons amics. Diu la **Teresa Riu**, vídua d'**Hernández**: “En Josep i li tenia prou confiança per dir-li les coses que ell trobava que no havia fet bé. Em consta que en Josep li feia cas, moltes vegades. Per a ell, l'Antonio era El amigo. Una vegada, en Josep i la Lurdes van fer un viatge a Roma, i en tornar ens van regalar un Sant Antoni que encara guardo. Alguna vegada, en el Seat-850 que tenia en Josep, hi havíem pujat vuit persones: en Josep i la Lurdes, l'Antonio i jo, i els fills respectius: l'Andreu i en Miquel, en Francisco i en Toni”.

El seu amic **Pere Sellés** també recorda la primera notícia que va tenir de l'Alzheimer associat a **Josep Vigué**. “Un dia va venir a casa directament del metge i ens va comunicar el següent: “Tinc males notícies. Pateixo la mateixa malaltia que en Pasqual Maragall: l'Alzheimer”. Ell deia que perdia la memòria. Anteriorment, ja en tenia símptomes. De vegades, s'equivocava de camí quan conduïa, però ho dissimulava. Quan no sabia qui era una persona, per no veure's en la necessitat de demanar-los qui eren, hàbilment els demanava el DNI”.

En el cas de **Maria Rosa Raurell**, va rebre un fort cop moral en assabentar-se de la malaltia d'en **Josep**. “Un dia vaig entrar al seu despatx i el vaig veure llegint el diari al revés, de cap per avall. Jo no en sabia res, i quan em van confirmar la malaltia em vaig fer un fart de plorar”.

En el cas del seu nét **David**, reflexiona en veu alta en aquest sentit. “L'avi ens estimava una bestiesa a mi i a tots els néts, i no ens hauria dit res de la malaltia, justament per no fer-nos patir. El pitjor de l'Alzheimer no va ser perdre la memòria, sinó la por que devia passar de pensar que podria dependre de nosaltres, perquè ell era molt independent. Ell era tan valent que la càrrega de la seva malaltia la volia suportar ell tot sol”.

I continua explicant una situació inoblidable: *“Recordo perfectament les tres últimes vegades que el vaig sentir parlar quan ja tenia la malaltia. Estant a l’Hospital General de Vic, feia poc que a ell li havien diagnosticat l’Alzheimer, i me’n recordo que em vaig dir que era el moment de dir-li alguna cosa, i de manera directa, el que jo pensava d’ell perquè fos el record que ell s’endugués de mi. I li vaig dir: ‘Realment, el meu objectiu a la vida és ser com tu’. Ell va callar, però tenia un sisè sentit i sabia fer anar molt bé el llenguatge corporal i facial. Amb la cara ho deia tot, i sé que li va agradar escoltar aquestes paraules, des del punt de vista humà per detalls com aquest que ell m’havia explicat. Era una gran virtut que tenia ell”.*

La **Maria** també aporta la seva visió sobre aquesta etapa vital, dura i difícil, per al seu avi i la família. *“Els últims anys, amb l’Alzheimer, han condicionat el record d’ell, perquè a tots ens va marcar molt veure’l d’aquella manera. De vegades, costa recordar-lo com havia estat abans. Ell sempre va intentar que no ens n’adonéssim, intentava dissimular-ho de totes totes. Un dels consells que et donen per evitar l’Alzheimer és exercitar el cervell, i l’avi l’havia exercitat moltíssim, i sempre. Quan estava malalt, tenia més records de quan era petit que no pas del que havia menjat ahir. Amb tot, a La Baga se’l veia feliç, fins i tot quan estava malalt. Amb això demostrava el fet de ser una persona carinyosa, perquè l’amor que tenia a cap als altres li feia amagar més la seva malaltia, per no molestar ningú”.*

En **Martí**, per part seva, explica que *“vam notar de la seva malaltia, perquè parlava molt més de coses antigues que de coses actuals”.*

I en **Pere Sellés** comenta que *“el dia que va morir a l’Hospital de Manlleu vam estar amb ell. Conscient que la seva vida s’acabava ens va agafar la mà a tots dos, a la meva dona Mercè i a mi, mentre anava repetint els nostres noms, Pere i Mercè. Era la seva manera d’acomiar-se”.*

En **David**, que va passar moltes hores amb el seu avi en els darrers compassos de la seva vida, explica un episodi que es resumeix amb un concepte, gratitud, i amb una paraula: gràcies! *“Jo estava estirat al llit al seu costat a l’Hospital de Manlleu, un dels darrers dies de la seva vida, i ell em va dir gràcies. Em va agradar compartir els darrers dies amb l’avi, als hospitals a la nit s’hi està tranquil. En aquell moment, vaig aprofitar per recitar-li un poema que li havia escrit. Sempre m’havia dit que m’ensenyaria a fer poesia, però no ho va fer mai, fins al final, quan ja estava malalt. Això és el que a mi m’agrada pensar... Ell havia fet un poema molt ben fet sobre La Baga. Jo en vaig escriure un poc abans que ell morís. L’hi vaig llegir, l’última nit, per pura casualitat, perquè jo no sabia que seria la darrera i, agafant-li la mà, com feia quan hi parlava, i em va tornar a dir ‘gràcies’. Vull pensar que quan me les va donar, tocava de peus a terra”.*

Finalment, **David Vigué** fa una confessió. *“El dia de l'enterrament de l'avi, se'm van acostar diferents persones que no coneixia per dir-me: 'El teu avi em va ajudar molt...' Això m'omplia d'orgull, i em quedo amb el fet que una persona es mor quan la gent l'oblida. Per això, jo penso que ara mateix és aquí. Per què? Perquè pensem en ell”.*

16 DE SETEMBRE DE 2014. L'ÚLTIM ADÉU

“Josep, et trobarem a faltar, has anat marxant a poc a poc, ja fa anys que em vares dir que no estaves gaire bé, et queixaves que no et deixaven portar el cotxe. Ens trobàvem un cop l’any. Feies esforços per parlar, molt atent, un bon amic. Ara feia dos anys que t’havia vist. L’Andreu, divendres dia 5 a la tarda, em va telefonar per dir-me que no estaves bé, i dissabte 6 vaig fer una escapada a l’hospital, ens vam saludar com a bons amics, em vares somriure, quasi no et coneixia: estaves molt clar de cap i vaig intentar animar-te i portar-te consol, però tu, com a home de fe convençut i coherent, em vares animar a mi.

Ens deixaren uns moments sols parlant, vares rebre l’absolució, i vaig demanar a la germana Carme, a la Dolors i als fills que en eren allà que entressin a l’habitació, i vares rebre la comunió i la unció dels malalts. Resàrem junts el Parenostre. Comentàvem foteses dels anys de vicari, i de les festes familiars rient una mica, i encara em vares dir: ‘ja la saps llarga, tu’. Et vaig fer un petó al front i vaig dir-te que tornaria a veure’t... Ja no he pogut.

En Josep ha donat testimoni de la seva vida de fe i treball. No ha imposat res a ningú, ha donat exemple, ha deixat fer, ha comprès, ha escoltat i ha viscut estimant 78 anys. Vas anar al despatx fins que les forces et varen acompanyar, i encara donant consells fins als últims moments. Al cel ens puguem veure...”.

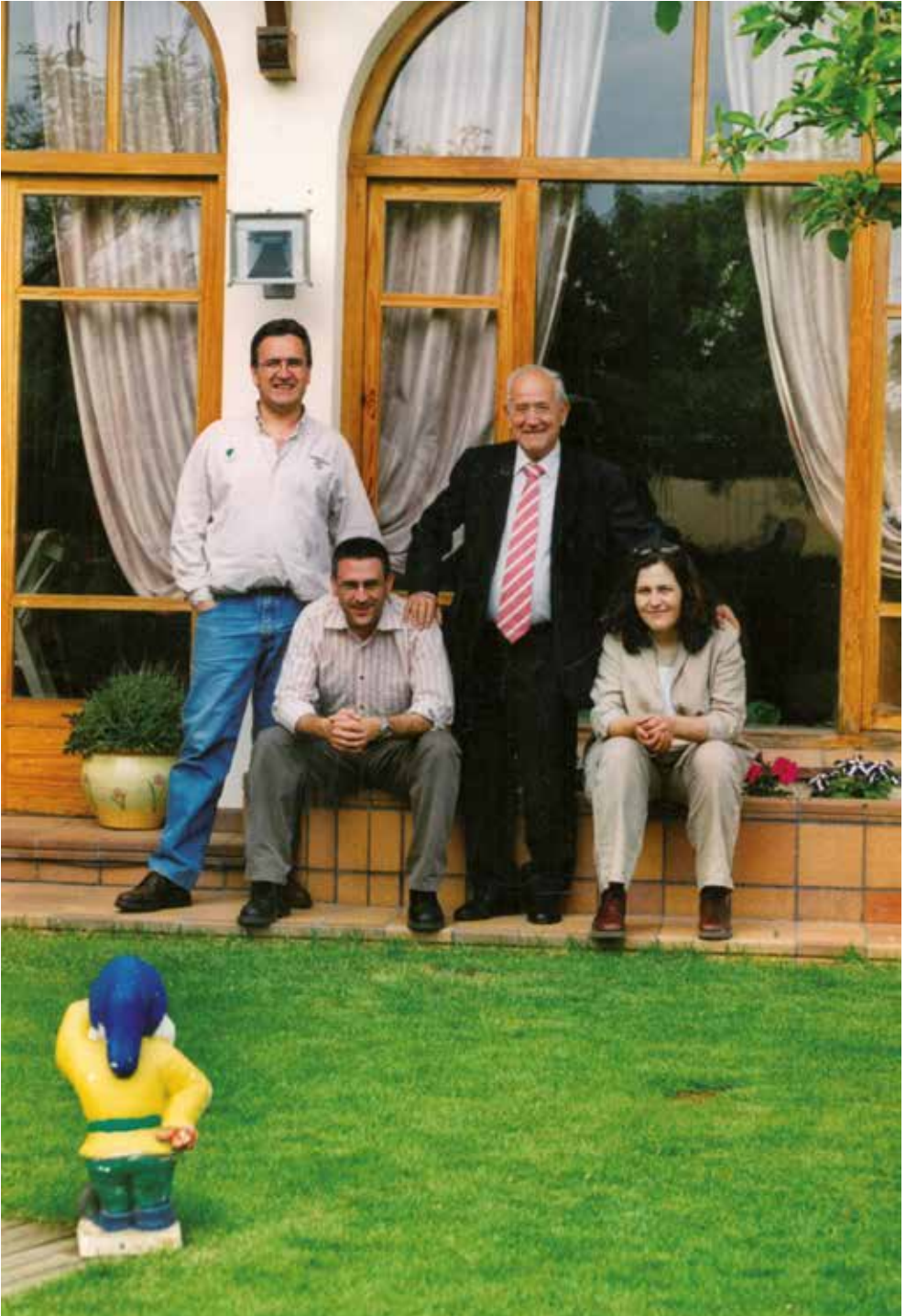
Aquest és part del sermó que va pronunciar **mossèn Joan Vila** amb motiu del funeral de **Josep Vigué Verdaguer**, a l'església de Sant Hipòlit el 17 de setembre de 2014. A la mateixa missa-funeral, la **Teresa** va llegir el famós *Caminante no hay camino; se hace camino al andar*, d'**Antonio Machado**, que tant havia agradat a son pare tota la vida.

Mossèn Vila, gran amic d'en **Josep** durant molts anys, recupera els últims dies, les últimes hores, viscudes al seu costat, a l'Hospital de Manlleu, on romania ingressat. *"El vaig trobar amb el cap molt clar, inesperadament, a les últimes hores de la seva vida. Els fills m'havia avisat que potser no em reconeixeria, però va ser ben bé al contrari, va estar molt lúcida. Quan em va veure, es va posar a riure i es va posar content. Com deia en el sermó, ell em va animar a mi. Però em va venir a dir: 'vinga, anem per feina i fem el que correspon', perquè ell sabia que se n'anava, però ho va fer des d'un estat de gran serenitat i tranquil·litat"*.

Els tres fills, **Andreu**, **Miquel** i **Teresa**, resumeixen el caràcter i la personalitat de **Josep Vigué** amb una sola frase. "Va ser feliç tal com era".

Jovial
Optimista
Seriós
Empàtic
Perseverant

Valent
Il·lusionat
Generós
Unic
Elegant

Josep Vigué amb els tres fills.

Aquest llibre, escrit per Toni Traveria, va ser maquetat
a la vila d'Inca (Mallorca) el mes de març de 2019.